Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 27 (1278). 24:DE ÅRG. VANLIGA UPPLAGAN LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG
IDUN
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN 9 JULI 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

Ett handslag öfver hafvet.

MEDAN UNGDOMSMÖTEN höllos hela landet rundt under midsommarhelgen, begåfvo sig omkring 400 unga svenska män och kvinnor öfver till Finland. Färdledare var amanuensen Erik Lundström och bland hans skara befunno sig S. S. U. H:iter, medlemmar af kulturella ungdomsrörelsen, ungdomsgillet Brage m. fl.

För några år sedan hade Finland sändt en trupp ungdomar öfver till Sverige, och nu hade finnarna gjort allt för att återgälda gästfriheten. Finland har en äldre och en relativt större ungdomsrörelse än vår, och det fanns alltså bland den svenskspråkiga ungdomen alla resurser för att anordna ett vackert mottagande.

Midsommaraftonen vid sextiden ankom Borea med svenskarna till Helsingfors, hälsad af täta skaror af ungdom. Talen började redan innan man gått i land med ett välkommen från finsk sida och svar af amanuensen Lundström, som enligt finska tidningar har "ett lifligt talartemperament" och under de tre dagarna också fick göra bruk däraf. Svenskarnas första åtgärd var en hyllning vid Runebergsstoden; därpå bar det af med extratåg till mellersta Nylands

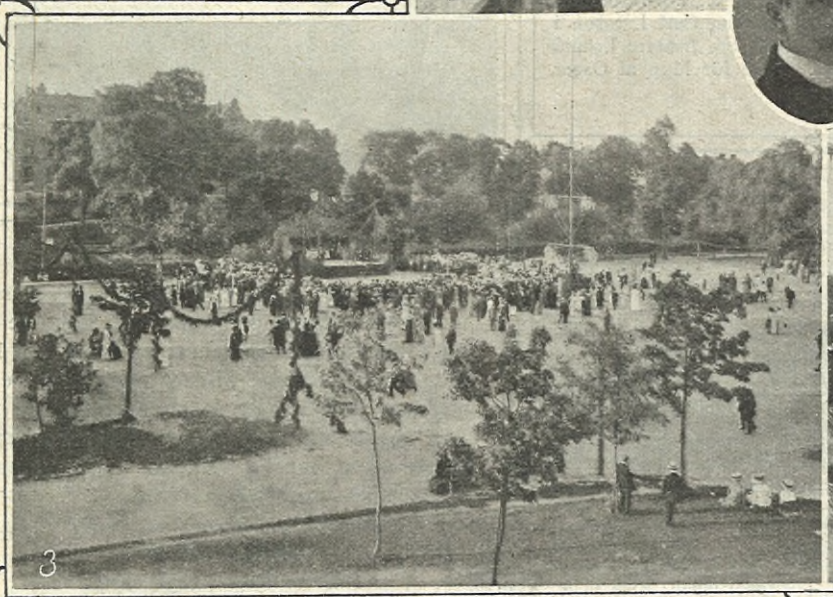

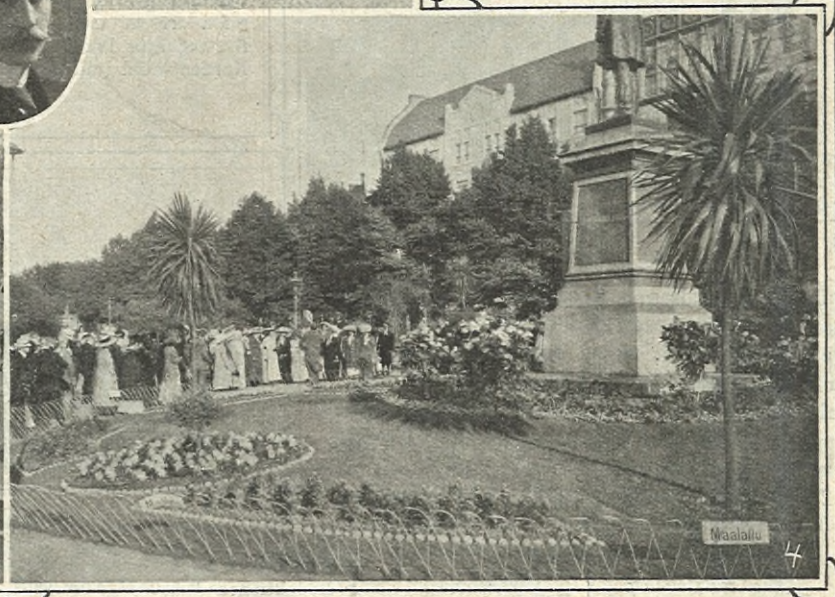

1. Helsingfors från Ulrikasborgsbergen. 2. Nikolaikyrkan, där S. S. U. H.-kören konserterade på midsommardagen. 3. Svenskarnes friluftsfest i parken Kaisaniemi midsommardagen. 4. S. S. U. H.-kören sjunger vid Runebergsstatyn. Porträtten: de båda öfre: amanuensen Erik Lundström, färdledare, och gymnastikdirektören Hilmer Schelin, bestyrelsens sekreterare. Det nedre: doktor Arvid Mörne, den finske skalden och ungdomsmötets mest uppmärksammade talare. Foto för Idun af Oscar Bergh.

1. S. S. U. H.-kören efter konserten i Nikolaikyrkan. Främst i midten direktör Åhlén. 2. Den finska kören sjunger under anförande af direktör W. Karsten. 3. S. S. U. H.-körens dirigent och solister m. fl. Längst till höger sångerskan fröken Ebba Nyström och operasångaren T. Lennartson. 4. Inloppet till Helsingfors. 5. De svenska resenärerna på Bore I:s öfverdäck före ankomsten till Helsingfors. 6. Professor Rosberg talar vid Ulrikasborgsbergen framför gruppen "De skeppsbrutne". 7. Bore I efter strandningen. 8. Ombord på Bore I sedan passagerarne blifvit landsatta. 9. Hur de skeppsbrutna förströ sig på Sakholmen i väntan på undsättning. Porträtten angifva tre af mötestalarne: skalden Carl Larsson i By, redaktör Ivar Wennerström och friherre Erland Nordenskiöld (midtbilden). Foto för Idun af Oscar Bergh.

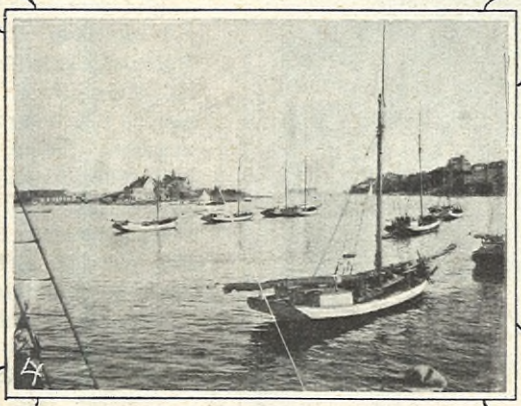

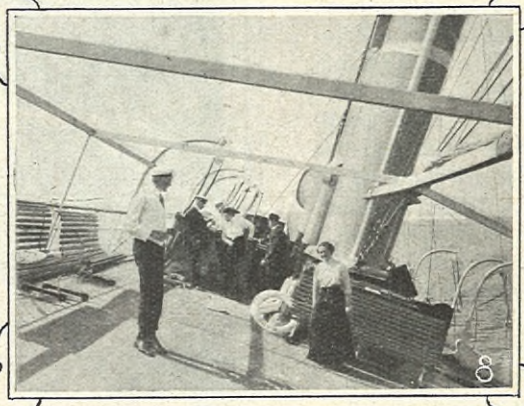

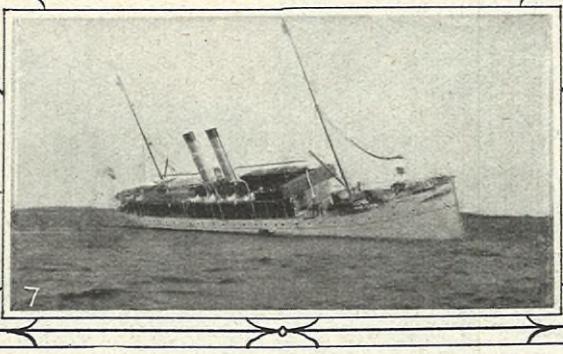

folkhögskola, där traktens ungdomsföreningar bildade spalier med sina standar, medan svenskarna tågade fram med Krafftska gossarna i spetsen. Man slog sig ned kring en midsommarstång, hvarpå doktor Arvid Mörne, känd och skattad som skald äfven hos oss i Sverige, uppträdde. Han gaf en historik öfver de svenska ungdomsföreningarna längs Finlands kuster, talade om finnarnas tacksamhetsskuld till Sverige och om vikten för dem att under kampen för självbestånd och modersmål veta sig vara understödda af syskonen på andra sidan Bottenhafvet. Amanuensen Lundström svarade, och det vackra talet, säges det, framkallade stor entusiasm och tårar i mångas ögon. Flera tal höllos och till gästernas förnöjelse var anordnadt ett gammalt nyländskt bröllopståg med fyra förridare på hvita hästar. Vid 12-tiden på midsommarnatten bröt man upp till Tattarberget och där höllos ånyo tal af finnar och svenskar. Carl Larsson i By uppläste några af sina dikter, och till slut dansades tills solen gick upp.

Midsommardagen åhörde mötesdeltagarna ett föredrag om Helsingfors uppe från Observatorieberget och kl. 2 kom ett af mötets glansnummer, S. S. U. H:körens konsert i Nikolaikyrkan, där Andreas Halléns juloratorium utfördes. Såväl kompositionen som kören och dess solister fröken Ebba Nyström och hr Torsten Lennartson få det mest oförbehållsamma beröm af Helsingforspressens musikrecensenter, och konserten följande dag, då folkvisor och romanser utfördes, var likaledes en succès. Midsommardagens eftermiddag var ägnad åt en svenskarnas fest, där dessa ensamma sörjde för programmet. Utom sång, musik, folkdans och gymnastik af svenska ungdomliga förmågor förekommo

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösn:r	» 0.12	Lösn:r	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803. Kl. 10—4.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402. Kl. 11—1.
Expeditionen: Riks 1646. A. 6147. Kl. 9—6.
Annonskontoret: Riks 1646. A. 195. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8659. Allm. 4304.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text.
30 öre å textsida.
20 % förhöjning å särskild begärd plats.
Utländska annonser debiteras 50 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.

tal af friherre Erland Nordenskiöld om "Hvad kunna vi lära af naturfolken", redaktör Ivar Wennerström om "Ungdomen och kulturarbetet", och Carl Larsson i By om ämnet "Tillbaka till naturen". Ännu på söndagen varade festligheterna. Helsingfors' socialdemokratiska ungdomsklubbar inbjödo till samkväm och på aftonen hölls en afskedsfest med tacksamhet och rörelse från båda sidor. Nere vid hamnen steg entusiasmen till sin höjd, och när Bore lade ut vid midnatt, följdes den af hurrarop, viftningar och välgångsönskningar från svenskarnas tusende nya vänner. Som bekant utsattes båten med de hemvändande för en grundstötning, som bidragit att ge mötet en viss aktualitetens ryktbarhet.

Dess betydelse såsom knytande genom bägges yngsta representanter föreningsband mellan vår svenska och den kämpande finsksvenska kulturen varar dock sedan aktualiteten förflyktigats.

Den eviga striden.

Af **Elisabeth Kuylenstierna-Wenster.**

HON VILLE INTE höra på, men kände sig för trött att orka aflägsna sig. I hennes lilla rum inåt gården var det också så fult och kallt. — Hon hade drömt sig det annorlunda i dag, tänkt sig det fylldt med härliga blommor, vänliga hälsningar, glada bud, men gårdagskonserten hade endast blifvit ett nytt fiasko.

Han sjöng den gamla sången af Merikanto, som också hon en gång så gärna sjungit, men slutligen strukit från programmet som "uttröskad". Ofrivilligt, halft omedvetet kritiserade hon hans transponering; den var okonstnärlig på sina ställen, och det var tydligt, att han mindre frågade efter det musikaliska föredraget än efter texten. Hvarje ord fick sin egen betoning. Han samlade dem som pärlor till ett smycke, hvilket han ämnade linda om hennes hals.

"Se, kvisten skälfver för en fågel där sig satt,
mitt hjärta skälfver för det minnes dig, min skatt.
För att det minnes dig, min egen ljufva vän,
du, denna sköna världs mest sköna ädelsten."

Han kastade en snabb blick mot hennes soffhörn, innan han fortsatte med sin soignerade salongsröst:

"Se, Donau är så full och stormig är dess våg,
så är mitt hjärta ock, alltsedan dig jag såg.
Säg, älskar du mig, barn, du är så kär för mig,
att fader, moder mer ej kunna älska dig."

Refrängen af den sista raden gled som en beskyddande tonsmekning öfver hennes kinder, kysste hennes panna och blickade henne löftesvarm in i ögonen. Hon skuddade med en axelryckning intrycket af sig och stålsatte alla sina tankar mot den följande strofen. Just i dag var den naturligtvis beräknad på att göra effekt, och just i dag afskydde hon den som ett känslornas taskspeleri.

"Förrän vi skildes, då var äfven jag dig kär.
Då var det sommar, nu är vintern åter när.
Har du förgätit, var välsignad dock, mitt allt,
men minns du troget, var välsignad tusenfaldt,
men minns du troget, var välsignad tusenfaldt."

Han satt kvar vid pianot, sedan han slutat, afvaktande förstod hon, men hon lät honom vänta. Den absoluta tystnaden gjorde henne godt efter en genomvakad natt. Värmen från kaminen kröp fram öfver mattan och svepte sig om hennes fötter i de tunna parisskorna. Salongen var mindre tråkig än vanligt denna förmiddag, då alla pensionatets gäster omedelbart efter lunchen flytt den för att bege sig ut i solskenet. En sådan här dag fick man kanske inte snart igen. Det var en vårdag till skänks midt i mars, visserligen inte så varm, men lifskraftig, ljus, strålande, medveten om vårens trånande ungflickdrömmar, ideligen i grön pastell, och om sommarens giftröda lidelse.

Solen roade sig med att belägga den gröna plyschen på länstolen vid fönstret med glimmande gyllenduk; ett litet stycke, som blef öfver, kantade en flik af bordduken, men den stackars Cupido, hvilken i åratal omotiveradt suttit uppflugen på brädden af en oäkta sèvresskål — att belamra med visitkort — frågade solen inte efter. Skuggan låg som en mörk bindel öfver den lille gudens panna.

På ett bord med spindelben tickade en bordstudsare. Det lät som om den småpratade med alla de askar, dosor och figurer, som höllo marknad omkring den. Ingen svarade. Den unga damen i soffan funderade på, om hon skulle låta kinesen med det rörliga hufvudet nicka. Då finge klockan åtminstone ett slags interlokutör. Men att resa sig — åh, hur kunde man bli så trött? — Och så feg? Gjorde hon en rörelse, antog *han* naturligtvis, att hon gaf honom rättighet att börja anfallet. Han kunde säkerligen alla de nedgörande recensionerna utantill, och han skulle servera dem som pikant sås till sina anrättningar: "stufning à la ungdomssvärmeri" — "gratin på huslig lycka" — sallad af "färska framtidslöften." — Hon reste sig ändå. Det var för synd om stackars jungfru bordstudsare. Hon skulle få "mannen" att förljufva enformigheten med. "S'il vous plaît!" Kinesen sattes i gång af smala, nervösa fingrar — vänstra pekfingret för ögonblicket litet upprifvet efter en ovan behandling med nål. Hon hade kantat en sidenunderklädning i går — före konserten. Då tog hon sig alltid till något, som tankarna kunde slöa öfver, medan hon frossade på illusioner — på drömmar om konstnärssegrar, icke en utan många . . . många.

Han sköt raskt undan pianostolen och tog ett par steg emot henne. "La table est servie," tänkte hon, bibehållande sin flickjargong att säga spydigheter med franska glosor. "Voyons!" Men hennes hjärta slog med dunkande hårda slag, som sade henne, att om också hufvudet och strupen och allt annat ville bli af med honom, skulle den lilla självtalande muskeln föra hans sak. Hon kände, att hjärtat älskade honom, och hon visste, att ingen kvinna kan tvinga hjärtat till tystnad; det är och förblir pendeln, som rör sig i takt med hvarje minut, hvarje sekund i hennes lif. Det var väl också hennes blod, som älskade honom, det röda, unga blodet, som bara utgjorde en af de tusentals bifloderna till allt lefvandes hufvudström: kärlek.

Plötsligt sade hon sig i ett tankesprång: "Hvad en man ändå kan vara obegripligt länge tyst! Undrar om inte heller hans tankar prata som mina? — Troligen inte!"

I spegeln såg hon sitt ansikte i halfprofil och en skymt af blått, krokusblått. Det var klädningen. Nysydd, elegant. "Å!" Hon höjde lättad på axlarna. Räkningen betalad! Ingen sorg för morgondagen.

"Kristina!"

Hon replikerade snabbt:

"Kit, kallas jag."

Hans buskiga ögonbryn, som påminte om vildmarkssnår, rynkades ogillande:

"Det trodde jag bara var ett s. k. konstnärsnamn. Hemma i länsmansgården kallades du alltid Kristina — eller lilla Stina."

Hans röst lade in det lilla diminutivet i ett svepe af ömhet, men hon flydde detta försåt med ett gäckande:

"Ja, där fick du heta häradshöfdingens långa Nisse; skall jag säga så än?"

Han såg på hennes fina, bleka ansikte med den energiska, korta hakan, hvilken tycktes tagit all kraft från den öfverkänsliga munnen med de lysande röda läpparna, och han log åt henne som åt ett retligt barn.

"Nej, lilla Kit, säg du Nils — åt din gamla stadiga lekkamrat. Långa Nisse stannade kvar bland alla upptåg i berg och backar med sönderrifna kläder, bekymmerslöshet och dumma streck. Kommer du ihåg, när jag spelade ärkeängeln Gabriel uppe i äppleträdet för att skrämma bort frukttjufvarna?"

"Javisst, du hade ju lånat mina lakan. Jag tyckte inte det var så farligt, för jag skulle ha rena nästa lördag."

Han rodnade under den bruna, starka huden, blåaktig efter det afrakade skägget. Hon märkte det genast, funderade en sekund öfver orsaken, men förstod så, att hans mindre platoniska tankar omfärgat hennes oskyldiga hågkomst till något, som de konventionellt borde skämmas för bägge. Hon blef stött på honom. Han var bra bornerad.

"Nu går jag ut och går," sade hon tvärt. Inte skulle hon göra det! I dag — när människorna satte bockar och ströko under, allt i öfverensstämmelse med recensenternas dom. *Eget* omdöme hade ingen storstadsbo. Individualismen var ursprunglighetens klapprande träskor, som man slängde vid tullporten. — Hon skulle krypa ihop som en mullvad — till och med hufvudet skulle hon gömma under täcket. Då hörde hon kanske inte de matta, skygga handklappningarna från i går, hvilka förföljt henne hela natten.

"Nej, stanna här," bad han och lade sin stora varma hand som ett koppel om hennes arm. "Du vet, att jag vill tala vid dig, innan jag reser. I morgon måste jag vara uppe på bruket igen. Vi ha mycket att göra."

"Det var ju sant, jag har inte gratulerat dig att ha blifvit disponent. Det är visst en rysligt fin befattning." Det tjufpojksaktiga leendet märkte han inte, det gled ned till Cupido, som hon kittlade med en afbränd tändsticka.

"Det betyder detsamma som en god och tryggad framtid, ett vackert hem i en härlig trakt, Krist—Kit, och först och sist möjlighet att få uppfylla det jag gått och hoppats på ända sedan jag var pojke. Du förstår mig!"

Nu fattade han båda hennes händer, drog henne varsamt med till fönstret, till stolen i solljuset, där satte han henne och ställde sig själf framåtlutad med händerna hvilande på stolens armstöd.

"Hvarför ringar du in mig?" frågade hon missnöjd. "Jag skulle nog svara dig ändå. — Visst förstår jag. Du vill, att vår barndomslek skall bli allvar, och att jag skall plocka in syltburkarna i skafferiet och ordna linnehögarna i skåpet. Du vill, att vi ska sjunga duetter, när det är skymning, och ingen hör oss, och så ska vi med tiden se växa upp omkring oss en dygdälskande, äppelrödskindad barnskara. Mera . . .?"

"Nej, just det vore mig nog."

"Och mig öfvermättnad."

Hennes röda läppar glimmade som fuktiga rubiner i soldagern, men ögonen voro mörka och sorgsna, och händerna, som hon icke visste, hvar hon skulle göra af, då hon icke ville lägga dem på armstöden bredvid hans, hoppade i skälfvande crescendo upp och ned i hennes knä.

"Alla de här åren har du ändå skrifvit detsamma till mig — att du höll af mig," sade

KOSTYMER
huru smutsiga de än må vara kunna genom **kemisk tvätt** blifva fullt användbara. Kanske behöfver Ni ej i år köpa någon ny.
Kemisk tvätt och prässning af kostym kostar endast Kr. 4.50 hos **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., *Göteborg*.**
Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.
Modernaste Finpappersbruk.
Specialitéer:
Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong.
Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

han och hans blick letade sig fram genom mörkret i hennes. "Har jag dröjt för länge? — Jag kunde väl ha kommit förr, men jag ville göra det riktigt godt för dig alla dina lefnadsdagar, bjuda dig det bästa och så — hade du dina konstnärsdrömmar. Du ville försöka dig. Jag har följt alla dina sträfvanden — att en sådan liten bräcklig varelse kan ha en så storartad energi!"

Hon kände det som om han flyttade henne öfver i sitt knä och tryckte henne intill sig. Förnimmelsen af fysisk beröring var så stark, att hon döfvades som af intensiv blomdoft. Det var kanske också lifvets vackraste blommor, som i denna stund bjödos henne.

"Jag tycker vi är som på presenterbricka här," sade hon otåligt, "låt oss gå in till dig. Du har det stora, vackra rummet, som den unga norska doktorn hade. Hos honom var jag ofta."

"Usch," sade han eftertryckligt, "har du lärt dig gå i den stilen."

"Hvilken stil? Långa Nisse har solkat ned sin fantasi, och vet han, det är värre än sönderrifna kläder."

Hon reste sig upp och sköt undan honom för att få vägen fri. Sedan gick hon lugnt före honom till dörren och genom matsalen, där det långa matbordet med sin hvita duk liknade en jättekatafalk. Intrycket stärktes af de fördragna fönstergardinerna, som nekade dagsljuset slippa in. Här var kyligt och halfmörkt.

"Du föreslog nyss en promenad," mumlade han.

"Nej — jag sade: *jag* går ut och går."

"Får jag inte följa med?"

"Min hatt à la kyrkklocka och min muff — grand pompadour — skulle skrämma dig."

Han tog henne om skuldrorna och vände henne tvärt emot sig.

"Kristina, gör du bara narr af mig?"

Så, halft sluten i hans famn, blef hon plötsligt mycket blek och underligt stilla. Hon stod rak med hufvudet bakåtböjdt i en sekundlång kärlekens soldyrkan. Och hennes svar kysste hans själ; tände ljusen framför det altare hans tankar rest åt kvinnan:

"Nej, Nils, jag håller af dig — visst mera än jag själf vet — du finns liksom inne i mig. Jag kan sjunga dig och drömma dig. Och det blefve visst aldrig kväll på den dagen, då jag inte kunde vänta dig mera. Släpp mig nu — du kan ju inte taga mig helt här! Och vill du som jag sätta vi oss i din soffa och — och göra upp."

Den sista affärstermen gled ovilligt öfver hennes läppar och krusade dem i ett litet spefullt löje.

Han motsatte sig inte längre hennes önskan. Hon hade egentligen rätt. Salongen liknade en väntsal; bäst det var, kunde någon komma in och taga den till anhalt. I hans rum voro de fredade. Inga affärsbesökande eller vänner skulle störa dem. Den här dagen var han inkognito i hufvudstaden.

Kit gick direkt fram till den nedsuttna soffan med sitt obligatoriska bord framför. Hon tänkte, att det skulle smakat härligt med en kopp svart kaffe och en liten fin cigarrett, men öfvervann frestelserna och frågade i stället: "Skall du inte sätta dig?"

Han hade ställt sig med ryggen mot kakelugnen ett par meter borta ifrån henne. Hon kände det alltid som en ansträngning att behöfva tala till någon, som ej var helt nära.

"Nej, inte nu, om du ursäktar. Lilla Kristi — Kit, menar jag — men det lär jag mig nog aldrig — efter hvad du sade därute i salen, är det väl då alldeles klart emellan oss. Vi hålla af hvarandra. Behöfs det mer?"

(Forts.)

Idun

Sångerna om hemmet

AF OSCAR STJERNE.

X.

En liten människoblomma.

HON KOMMER i morgonstunden.
På knubbiga fötter små,
i böljande långa linnet
hon tassar tyst på tå

till sängen, där pappa ligger
och låtsar han sofver än.
Hon rycker och drar i täcket,
hon nappar och drar igen.

Men pappa, den skälmen, blundar
och gläds åt sitt goda spratt,
hans hjärta skälfver af sällhet,
mustaschen darrar af skratt.

Det märker hon strax och jublar
med stämman klar och gäll
sitt »pappa» och räcker munnen
som en röd liten karamell.

Då kan jag ej motstå längre:
en kyss, och hon lyftes opp
till pappas hjärta, en sprattlande
blomren fin liten kropp.

Nu är jag till spillo gifven:
jag var jämt för de sköna svag,
men ingen har gjort som denna
sina nycker till min lag!

Hon bringar en stor förvirring
i mitt vårdade skaldehår
med skäraste rosenfingrar
och hvitaste liljetår.

Hon kittlar mig vildt vid halsen
och när jag fnyser »hi hi»,
så fyller hon hela huset
med ett glittrande segerskri.

Nu kryper hon ned i sängen
för att gungas på pappas fot,
hon klamrar sig fast och liknar
ett mjukt litet blomsterklot,

en skär liten människoblomma,
som gungar på trofast gren
och glädes åt gryningsljuset
och lefnadens morgonsken.

Men pappan, som gläds och mödas
vid lillans kvitter och lek,
han tänker innerst i själen
så underligt rörd och vek:

Välsignad, du människoblomma
så skär, så ren och så späd,
som smyckar med lifvets löften
ett pröfvadt, stormslitet träd!

Välsignad, blomma, som fyller
de dunkla hvalfven med ljus
och doft och kvitter och visor
af morgonvindarnas sus!

Välsignad, du människoblomma,
så späd, så ren och så skär,
som åter till lifvet och våren
min varmaste lofsång bär!

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna och eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr.
Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsg. 45 B, Stockholm,
Mönsteraffären "Chic".

Clotilda af Savoyen.

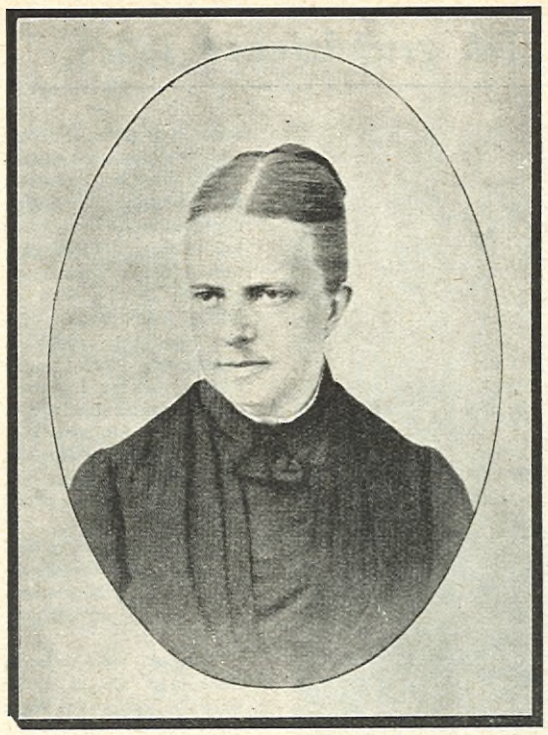

I DESSA KVINNORÖRELSENS tider gäller väl icke längre den gamla satsen, att de kvinnor äro bäst, om hvilka det talas minst. Helt nyligen har en kvinna ändat sina dagar, om hvilken det talats mycket litet, alldeles för litet, och vid hennes nyss öppnade graf kan detta minne vara värdt att friskas upp för en stund med några enkla ord, innan släktet går vidare till dagens id.

Den klassiska fornålderns sagor hafva att förtälja om Ifigenia, den konungsliga jungfrun, som måste offras åt vredgade gudamakter, för att de grekiska kämpar, som drogo ut emot Troja, skulle få lyckan med sig på färden. Alla sagor blifva sanning till sist, och i vår underliga tidsålder blef äfven sagan om Ifigenia till en lefvande verklighet. Vår tids Ifigenia, konungadottern, som offrade sig för att bringa seger åt sitt folk, bar namnet Clotilda af Savoyen.

Det var på nyåret 1859. Den gamla drömmen om Italiens enhet och frihet, som tycktes så ohjälpligt gått i kvaf på Novaras blodiga slagfält, var åter på väg att vakna upp till nytt lif. Camillo Benso di Cavour, kanske den störste statsmannen i sitt århundrade, hade med kraftig hand gripit om statsrodret i det lilla konungariket Sardinien vid Alpernas fot. På förunderligt kort tid hade han lyft det upp ur djupet af dess olycka och gjort det till en samlingspunkt för Italiens frihetsvänner och till målet för deras förhoppningar. Med sin öfverlägsna statskonst hade han lyckats inlinda den svage Napoleon III i det fina nätet af sina vidtomfattande planer. Tidigt hade hans skarpblick trängt till botten af denna grunda själ, och den store människokännaren förstod som en mästare konsten att anslå dess olika strängar, de sämre som de bättre, och sätta dem i dallring efter sitt sinne. Vid mötet i badorten Piombières på sommaren 1858 hade ett aftal slutits mellan Cavour och fransmännens kejsare, som förpliktade den senare att med härsmakt bistå det lilla sardinska riket, om det blefve angripet af Österrike, och som hade till mål österrikarnas fördrifvande från halfön och Italiens frigörelse från Alperna till Adriatiska hafvet.

Men denna uppgörelse stod blott att vinna på ett enda villkor. Napoleon I:s arfvinge på Frankrikes kejsartron hade från sina frierier vid Europas furstehof endast hemfört en utvald samling af korgar och det hade varit i ren desperation, som han omsider bjöd den vackra och listiga spanjorskan Eugenie de Montijo att dela sin tron. Men nu, när hans hjälp söktes att vinna Italiens enhet, erbjöd sig ett nytt tillfälle att uppnå den så lifligt åtrådda släktskapen med de gamla furstehusen. Den förste Napoleon hade friat med svärdet, men för hans mest vansläktade ättling friade dennes kejserlige kusin med tumskrufven. Som uttryckligt villkor för sin hjälp åt Italien kräfde fransmännens kejsare, att den sardinske konungens äldsta dotter Clotilda skulle gifvas som brud åt hans kusin prins Jerôme Napoleon, son till Jerôme af Westfalen, den yngste af den store kejsarens bröder.

Den tillämnade bruden var född 1843 och vid sitt giftermål ännu icke fyllda sexton år. Hennes fader Viktor Emanuel II, *il re galantuomo*, sökte i ett tämligen gladt ungkarlslif glömska för en tidig änklingssorg. Med sitt för alla intryck öppna och tillgängliga sinne hyste han visst en öm faderskärlek för sina barn, men deras uppfostran hade han vårdslösat och lämnat dem vind för våg åt hofvets inflytelser.

Men detta hindrade icke, att han i förstone med ovilja fasade tillbaka för det mågskap, som hans alltid beundrade, men aldrig afhållne förste minister nödgades erbjuda honom.

Ty den tilltänkte mågen, prins Jerôme Napoleon, i förtroligt hvardagslag kallad prins Plon-Plon, hörde visst icke till det slag af män, om hvilka det talas litet. Fastmera talades det blott allt för mycket om honom och hans bedrifter, och det talet var icke af det bästa slaget. En sämre son af en dålig fader vandrade han troget i dennes fotspår, äfven då de borde varit som mest ägnade att afskräcka. Vid det i dylika frågor allt annat än nogräknade franska hofvet hade hans lefverne gjort honom till en visa, och efter sitt korta besök vid den franska hären under Krimkriget hade han af kejsarinnan blifvit inför hela hofvet öppet hånad för sin feghet. Åtskilligt mera begåfvad än sin kejserlige kusin, skall han af denne blifvit anmodad att ställa sig i spetsen för en dynastisk opposition för att bryta udden af alla republikanska frihetssträfvanden, men hans fullkomliga saknad af alla principer och hans dåliga personliga anseende hade gjort honom omöjlig för denna uppgift. Det var en sådan måg, som Italiens blifvande konung måste taga för god, om det kejserliga Frankrikes hjälp till enhetsverket skulle stå att vinna.

Ej under då, om den ridderlige Viktor Emanuel, som annars ej var så noga för egen del, skulle fasa för en sådan lifslott åt sitt älskade barn. Men den store Cavour förblef obevek-

Ett tragiskt kvinnoöde.

För Idun af **Emil Svensén.**

lig. För honom gällde det hans lifs stora mål, fäderneslandets enhet och frihet, och för det målet voro inga offer för dyra. Hade det varit hans egen dotter, skulle han gladeligen gifvit henne till pris, liksom sagans konung offrar sitt barn åt vidundret för sitt folks räddning. Men Italiens store statsman ägde hvarken maka eller barn, för honom fanns blott en brud, *Italia liberata é unita*, och för henne stod han redo att utan tvekan offra andras välfärd som sin egen. Gråtande som ett barn gaf Viktor Emanuel efter, och fransmännens kejsare hade nått sitt mål.

Och den furstliga bruden själf? Villigt och utan tvekan, ja, nästan gladt gaf hon sig själf till offer för sitt fäderneslands räddning. Visst har hennes unga sinne fasat tillbaka för den framtid af lifslångt elände, som väntade henne, och som för henne icke förblifvit någon hemlighet. Kanske förstod hon att hennes späda kropp skulle frätas af snöda sjukdomar utan namn, och att den, som hon kallade sin gemål, skulle i fala tärnors armar söka glömska af den brud, som statskonsten påtvingat honom. Men hennes fäderneslands välfärd kräfde det offret, och hon gaf det.

Och detta offer var ej gjordt förgäfves. På Magentas och Solferinos blodade fält inhöstade hennes fader och hans folk dess belöning. Ännu voro många strider att utkämpa, många svårigheter att öfvervinna, innan Italien stod där enigt och mäktigt och fritt. På den dag, då hennes fader satte Italiens kungakrona på sitt hufvud, och hvars femtioåriga minne hans folk nyligen med sådan hänförelse firat, tänkte kanske ingen på henne, hvars högsinta självuppoffring ensamt gjort framgången möjlig.

Men hennes och hennes närmastes allra värsta aningar om en förspilld lefnadslycka hade gått i uppfyllelse. Hennes äktenskap blef så olyckligt som det gärna varit möjligt. Med sin make hade hon det bättre, ju mera han förblef främmande för henne, och af sina barn såg hon en dotter, den sköna Letitia, blott allt för troget vandra på hans vägar. Med sin uppriktiga katolska fromhet sökte hon sin tröst i barmhärtighetsverk och andaktsöfningar. Andras nöd kunde hon lindra, men icke sin egen, och under sitt från världen tillbakadragna lif njöt hon allmän aktning och deltagande af Frankrikes folk. När den kejserliga tronen den 4 september 1870 störtade samman i grus och spillror, och när den nyss så stolta kejsarinnan flydde på dolda smygvägar från sitt palats, for Clotilda af Savoyen öppet inför allas blickar till bangården i en vagn, smyckad med hennes faders och hennes makes vapensköldar, och midt ibland ursinniga republikaner blottades allas hufvuden vördnadsfullt hvar hon drog fram.

Efter kejsardömets fall aktades ej mera nödigt att ens bevara skenet af samlif med en make, som snart skulle sträcka ut handen efter den i smuts och blod sölade kejsarkronan. I sitt befriade fädernesland, där den åldrande furstinnan fann en fristad, lefde hon gömd och glömd, och det var kanske till sist hennes största sorg, när enhetsverket tagit en sådan vändning, att den af henne så högt vördade härskaren på S:t Petri stol gått miste om sitt världsliga rike i stället för att enligt hennes önskan och hopp träda i spetsen för det förenade fäderneslandet. Men hon fick lefva länge nog att se detta fädernesland stort och mäktigt, och hvad betydde det då, om hennes ädla uppoffring var glömd af hennes folk och af världen?

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för september månad lyder:

Passar — passar inte...

Ett kapitel om tillbörliga konvenansformer för det moderna umgängeslifvet vid fester och i hvardagslag, vid bröllop och begrafningar, vid visiter och mottagningar, i restauranger och teatersalonger, hemma och på resa.

Ett rikt ämne och alltid af stor vikt så länge svenskarna — trots all påstådd artighet — fortfarande behöfva sitta på skolbänken för att lära sig hyfsning i umgänget. Täflingsskrifter, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling*, samt åtföljda af *författarens fullständiga namn och adress*, måste vara inlämnade till redaktionen af Idun *senast den 31 juli 1911.* För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns septembernummer.

Stockholm den 1 juli 1911.

Redaktionen af Idun.

Svenska kyrkan i Paris. Då grundstenen lades.

Paris i juni.

SVENSKA kyrkoverksamheten i Paris har nära 300-åriga anor. År 1626, under Gustaf II Adolfs regering, grundades den svenska s. k. Ambassadkyrkan, som blef icke blott en samlingspunkt för svenskar i Frankrike, utan därjämte en eftersökt tillflyktsort för hela den franska lutherdomen. Den franska protestantismen såg i svenska ambassadkyrkan i Paris sin "moderkyrka" — ett ännu i denna dag bibehållet namn. Utan att någonsin helt upphöra med sin gärning har den svenska kyrkan i Frankrikes hufvudstad genomgått växlande öden, tills ändtligen i våra dagar tanken kämpat sig fram att bereda densamma ett fullt värdigt hem, i alla såväl estetiska som praktiska afseenden bättre motsvarande vår tids fordringar än den förra svenska kyrkobyggnaden vid boulevard Ornano.

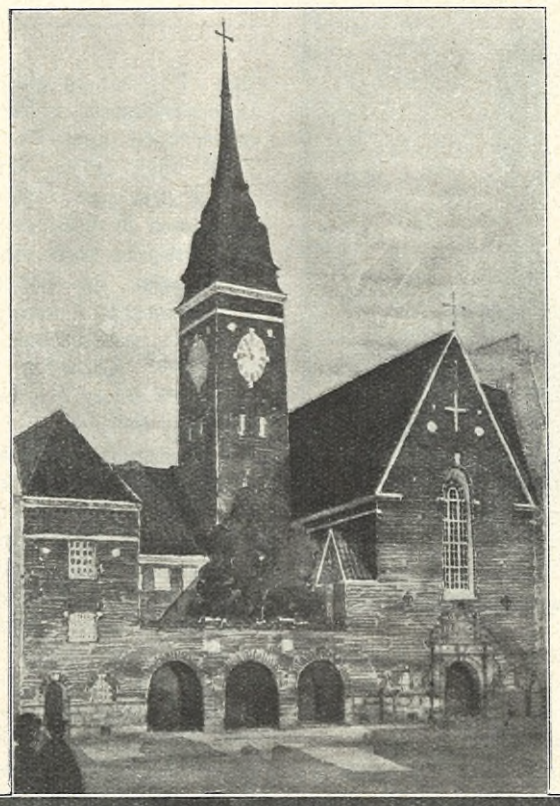

Genom ihärdigt, målmedvetet arbete af Parissvenskarne själfva och med stöd i främsta rummet af det af riksdagen beviljade anslaget har man i år kunnat begynna uppförandet af den nya svenska kyrkan efter ritningar af arkitekten Falk. Den 26 juni lades grundstenen af hertiginnan af Södermanland i närvaro af talrikt tillstädeskomna medlemmar af svenska kolonien och församlingen i Paris, pastor Carl Renström, den svenske ministern grefve Fersen-Gyldenstolpe, generalkonsul G. Nordling, v. konsul R. Nordling, samtliga medlemmar af den svenska normandiedelegationen under anförande af general Rappe och af hvilka justitierådet Trygger representerade första kammaren och baron Bonde och professor S. Clason andra kammaren, messieurs Auguste Weber, president i franska lutherska konsistoriet, Jean Meyer, inspektör i lutherska kyrkan, A. Schaffner, pastor i lutherska Batignollesförsamlingen, inom hvilken svenska kyrkan är belägen, m. fl.

Under den korta tidrymden af ett år är svenska kyrkan i Paris efter svenska kyrkorna i London och Köpenhamn den tredje i ordningen af våra utlandskyrkor, som realiserar länge närda förhoppningar om en egen byggnad. Svenska kyrkan i Paris skall icke blott omfatta den egentliga kyrkan, utan äfven en föreläsningssal och lokaler för församlingens sociala verksamhet.

Sålunda utrustad blir den bättre än tillförne i stånd att vidmakthålla sina traditioner, att fylla sin betydelsefulla uppgift: att bidraga till stärkandet af fosterlandskänslan och bevarandet af hemlandets språk och kultur bland de svenskar, som bygga och bo i Frankrikes hufvudstad.

H. H.

I. Exteriör af den blifvande kyrkan. II. Grupp af de vid grundläggningshögtiden närvarande: 1. M:me Nordling. 2. Grefvinnan Gyldenstolpe. 3. Prinsessan Maria. 4. Friherre C. C:son Bonde. 5. General Rappe. 6. Grefve Gyldenstolpe. 7. Artisten Hagborg.

Litteratur.

NORRLÄNDSKA SLÄKTPROFILER. I. af Lotten Dahlgren. Episoder och minnen, hämtade ur Fredrika och Per Erik Svedboms bref och familjepapper.

För några veckor sedan bebådade undertecknad i en uppsats om Lotten Dahlgren hennes nya bok "Norrländska släktprofiler". Genom de glimtar författarinnan själf gifvit af boken, hade mina förväntningar väckts, och det var med en känsla af att ett angenämt studium förelåg jag öppnade den tjocka boken med de tvenne gammaldags silhuetterna på titelbladet.

Historien börjar år 1796, då Fredrika Limnells mor, Cajsa Greta Svedbom, är ung flicka och på sin första Stockholmsresa. Hon har bevarat sin brefväxling med mor och kusiner i en bok med gråpapperspärmar, af hvars innehåll vi först få del, och så glider släktkrönikan från det gamla Härnösand fram stilla och jämnt, nya personer dyka upp och teckna sig själfva i sina bref och andra skymta och försvinna. Cajsa Greta blir gift och den muntra unga flickan en pröfvad, sorgmodig kvinna, barnen födas och dö, mannen lektor Hellzén dör, modern dör, brodern tar examen och blir rektor i Härnösand, han gifter sig med sin systers styfdotter och blir far till Per Erik Svedbom, Cajsa Greta åter blir i sitt andra äktenskap med lektor Forssberg mor till Fredrika, som skulle bli Per Eriks hustru och hufvudpersonen i boken. Efter några blad börja dessa stillsamma, sträfsamma, hjärtegoda norrlandsmänniskor värma ens hjärta och snart är man vän med alla familjerna, som bilda ett stort släktförbund, man kan deras inbördes släktförhållanden, deras lynnen och utseenden, deras framtidsplaner och deras sorg och glädje. Och när den första delen af Norrlandsprofiler ändar med att Per Erik som skolman i Stockholm reder ett hem åt sin barndoms älskade Fredrika, och hon, den firade Härnösandsskönheten, som eröfrat så många hjärtan och varit så osäker på sitt eget, står brud i hvit sidensars — då ha vi en ny kunskap om en tid bortom vår egen, vunnen ur vår nya vänkrets. Samtidigt ha vi nått fram till att bättre förstå oss själfva, vi ha ovillkorligen tvingats att ställa upp oss mot dessa människor, som tyckas oss himmelsvidt mera skilda från oss i lifsuppfattning än i år och tid, och vi ha ur jämförelsen klargjort vår egen tids karaktäristiska drag. Vi ha gjort det med vemod eller befrielse, eller bäggedera, men alltid med behållning. Känslan af att bättre förstå det som sjunkit bakom oss ger oss liksom ryggen fri, och denna utsikt öfver släkten som föddes, lefde, ledo och dogo, ger en utsiktspunkt öfver vårt eget lif. Visserligen få vi snart stiga ned från den, men minnet stannar dock kvar som en stillhet i vårt hjärta.

Vid sin bearbetning af stoffet har Lotten Dahlgren följt samma konstnärliga princip, som gäller för bevarandet af gamla textila konstskatter, den att konservera, icke restaurera. Liksom den gamla mässhaken varsamt tas omhand af skickliga händer, som fästa dess tunna flikar på ett bärtyg och tålmodigt sy fast alla de tusende nötta guld- och silkestrådarna, nöjda med sitt verk, då det blott alls icke märkes, så har Lotten Dahlgren haft den goda takten att låta de gamla familjepapperen tala för sig själfva, sedan hon företagit det viktiga urvalet och gifvit den rätta sammanhållningen. Blott någon gång titta hennes egna stygn fram, glimmande af en stilla humor. Den mera noggranne eller invigde betraktaren ser dock och uppskattar hennes stora arbete bakom verket.

E. —ER.

Iduns boklista.

Fr. Skoglunds förlag:

Skön jungfrun; en ungdomskärleks historia af *Elith Reumert.* — Paul Becks öfverman; detektivroman af *Donnel Bodkin.* — Mannen utan namn; af *Oliver Cabot.*

Albert Bonniers förlag:

Uppgörelse och löfte; dikter af *Bertil Malmberg.* — Ödevägar; dikter af *Anna Ekelöf.* — Vetenskapen och hypoteserna; af *H. Poincaré.*

Hugo Gebers förlag:

Kvinnan och arbetetet; af *Olive Schreiner.* — Ingers äktenskap; roman af *Emmy Drachmann.* — Vildrosen; detektivroman af *A. E. W. Mason.*

Wahlström & Widstrand:

Norrländska släktprofiler, episoder och minnen, hämtade ur Fredrika och P. E. Svedboms bref och familjepapper utgifna af *Lotten Dahlgren.* I.

Åhlén & Åkerlunds förlag.

Visset och grönt; af *Ellen Idström.* — Vilsna vandrare, valda berättelser af *Ernst Didring.* — Ragnhild; roman af *Vilma Lindhé.*

Iduns Modellkatalog för sommaren är utkommen. Pris **60** öre.

Bland all världens mejerister.

Ögonblicks-bilder från Mejeri-kongressen.

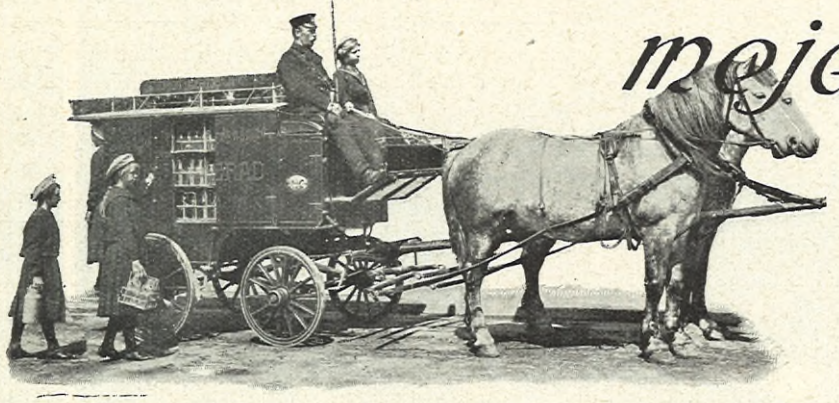

En af det moderna Stockholms "mjölksurror". A. Blomberg foto.

DEN FEMTE internationella mejerikongressen har förliden vecka varit samlad i kongressernas stad Stockholm, under ordförandeskap af medicinalrådet Gust. Kjerrulf. De spörsmål hvilka kongressen dryftar äro rent fackliga och kunna icke af den stora allmänheten tillägnas. Alla veta dock att mejeriprodukterna mjölk, smör och ost äro oumbärliga födoämnen, och anskaffandet af fullgoda varor till öfverkomligt pris är för många af de stora städernas invånare alltjämt ett problem. Det behöfves därför blott att framhålla hurusom kongressens arbete på mejeriindustriens utveckling har konsumenternas likaväl som producenternas välfärd till mål för att de "tusen mejeristerna" genast skola bli populära.

Konungen konverserar.

Mejeriindustrien är en vetenskap — visste man det icke förut, skulle närvaron vid kongressen af så många framstående vetenskapsmän ha sagt en det. Det blir bakteriologen i samband med teknikern och praktikern, som får lösa problemen om effektiv mjölkkontroll, om fodrets rätta sammansättning och råvarans rätta behandling.

Vår mejeriindustri här i Sverige är ju i uppåtgående och det har varit glädjande att se den skara af svenska mejerister, som genom kongressen satts i tillfälle att kunna få del af de nyaste rönen och framgångarna. Den lärdom de hemföra och realisera blir helt visst för Sveriges del den största vinsten af kongressen. Damerna ha vid denna kongress varit i minoriteten och flera af dem ha endast ledsagat manliga anförvanter, men en och annan duktig fackkvinna har här också inhämtat kunskap.

Den holländske delegerade.

Kongressen har arbetat på två sektioner i riksdagshusets bägge kamrar, hvarunder föredrag hållits och fackfrågor diskuterats. En stor del af tiden har dock användts till att bese inrättningar såsom slakthuset och Stockholms mjölkförsäljningsbolag, Separator, mönstergården Hamra o. d., samt till festliga samkväm.

Prins Eugen samtalar med ett par af kongressens damer.

Dessa inleddes på öppningsdagen med ett garden party i Logården, hvarvid kungahuset yttermera markerade sitt intresse för kongressens syfte. Prins Carl hade förut öppnat kongressen.

Professor Juhlin-Dannfelt.

De besökande samlades under störtregn i östra hvalfvet, dit, sades det, några förstående kongressister letat sig väg med kompass. På bjudningskortet stod förmiddagsdräkt och denna anvisning var fattad allt efter råd och lägenhet, kunde bestå i en hvit mollblus till promenadkjolen eller en storartad toalett med obetalbara spetsar. Men mollblusens ägarinna var kanske en liten duktig landtbrukare med brunstekt ansikte och flinka händer och hade väl förtjänat att komma på kungabjudning. Nu fick man se, om man icke visste det förut, hur det går till på ett sådant ställe. Där står kungen och är värd och universitetskanslern grefve Wachtmeister tar i tur och ordning fram dem, som skola få presenteras. Det är baron de Peers, det internationella mejeriförbundets stiftare, och alla de andra berömdheterna och så småningom blir det japanernas tur. Den ene af dem studerade för några år sedan dynamit i Europa, resultaten kanske visade sig under kriget, nu har han slagit sig på en mindre blodig handtering, hans fosterland antagligen till samma gagn.

Baron Peers, Belgien.

Professor Katsushimo och Dr Sato.

Prins Carl och prins Eugen hjälpa till med underhållningen, Svea Gardes musikkår spelar, fontänen plaskar och lakejerna med svärd vid sidan och hatt i hand syssla vid de långa borden. Det är en delikat eftermiddagstraktering som bjudes: te med hemmagjordt bakverk, förträffliga "sorter", som mången husmor skulle vilja göra efter, glass, jordgubbar och till detta gravenstein, apollinaris och champagne. Oaktadt gästernas mångfald är utrymmet godt och förråden obegränsade.

Fester höllos på hotell Royal, Hasselbacken och Saltsjöbaden, vi tro dock att den kungliga Logårdsfesten var glanspunkten.

Som ett litet apropå meddela vi en bild af några mjölkflickor på sin vagn. Dessa små trefliga självförsörjerskor äro, säges det, ett särdrag för Stockholm, i Köpenhamn exempelvis skötes handteringen uteslutande af gossar. Stockholms mjölkförsäljningsbolag, som är ett af de största i sitt slag i världen, sysselsätter många sådana flickor.

E. —ER.

Kapten Nauckhoff och Dir. Hedlund.

Konungens garden party för Mejerikongressen i Logården.

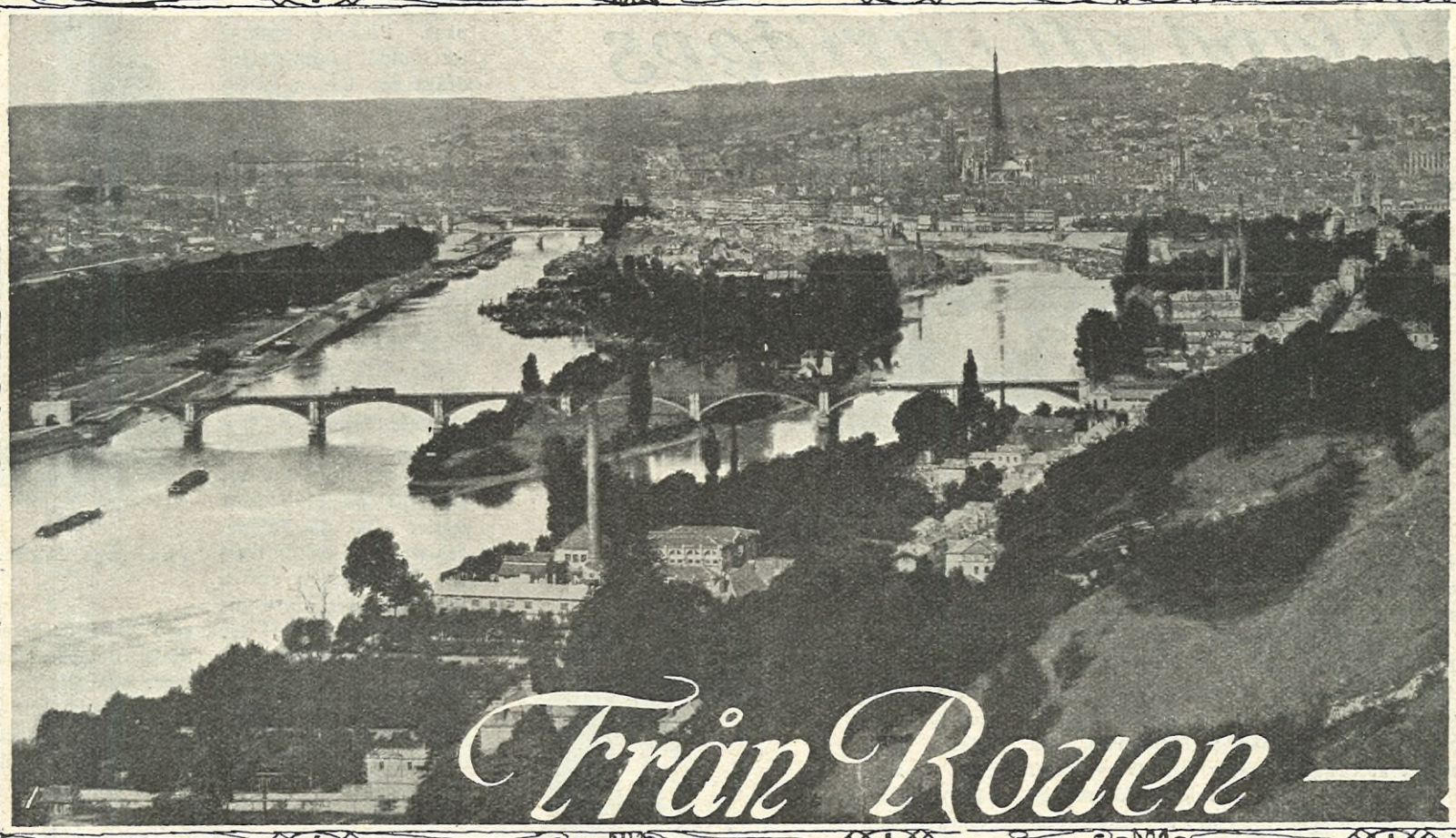

Från Rouen — fas

1 o. 2. Panorama sf Rouen. På högra bilden: Kyrkan S:t Ouen. 3. Kyrkan Saint-Maclou. 4. Stora salen (La Salle des Pas-Perdus) i justitiepalatset, i hvilken staden Rouen vid jubileet gaf bankett för presidenten

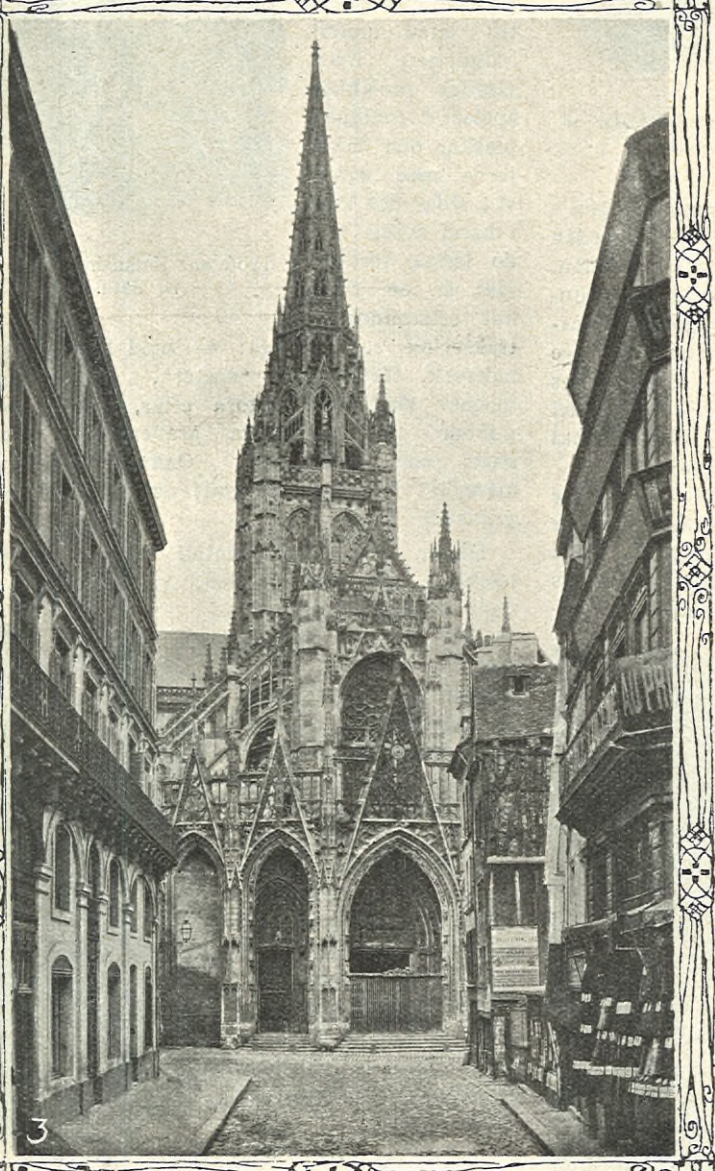

Bland söner af södern och norden.

Rouen i juni.

UNDER HELA juni månad har St. Ouens, St. Maclous och Jeanne d'Arcs stad stått smyckad till fest. Hundrade och åter hundrade trikolorer hafva svajat i sol och ljumma sommarvindar, och i "byn og paa havnen" hafva välkända och älskade färger lyst mot främlingar från sju länder. Kusinerna från Sverige, Norge, Danmark och Island, de fyra nordens riken, som för 1000 år sedan sände härmän ut öfver hafven för att grunda ett femte rike vid Seinens leende stränder, hafva mött stamfränderna från England, Kanada och Italien, alla samlade i Rouen för att med normanderna själfva begå minnet af det rika Normandies grundläggning.

Festskruden af fladdrande fanor, glimmande ljus i konstgjorda blomstergirlander, målad väf och annan stråt, som anordnats för högtidsdagarne, har ju gladt ögon och hjärta, och man har förstått värdarnes välmening med de åtminstone för nordisk smak stundtals väl brokiga grannlåterna, afsedda — det är sant — icke blott för främlingarne utan ock, liksom de mångfaldiga populära förströelser, som rikligen bestått, för landsbygdens folkskaror. Det är likväl intrycken från Rouen själf, af dess stolta medeltidsarkitektur, som främst skola bevaras i minnet. Knappast någonstädes har gotiken slagit ut i så rik blom som just i Rollos stad. Ännu mötes ögat omedelbart af ofantligt mycket af den utomordentliga prakt längesedan gångna århundradens religiösa hänförelse och höga konstnärliga kultur skapat och som bibehållits oskäradt; men en exakt föreställning om hvad den franska gotikens hufvudstad en gång ägt får man först genom ett ingående studium af alla de inbyggda och kringbyggda resterna af stolta monument, som dölja sig mellan banaliteter vid snart sagdt hvarje gata i den urgamla staden. Den moderna nyttighets-, reklam- och skandalhusarkitekturen tränger sig öfverallt in på stentemp-

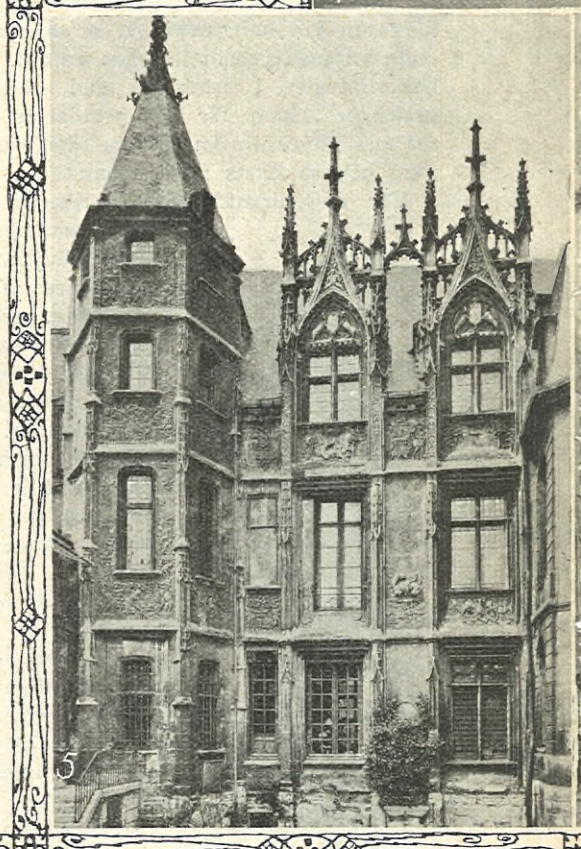

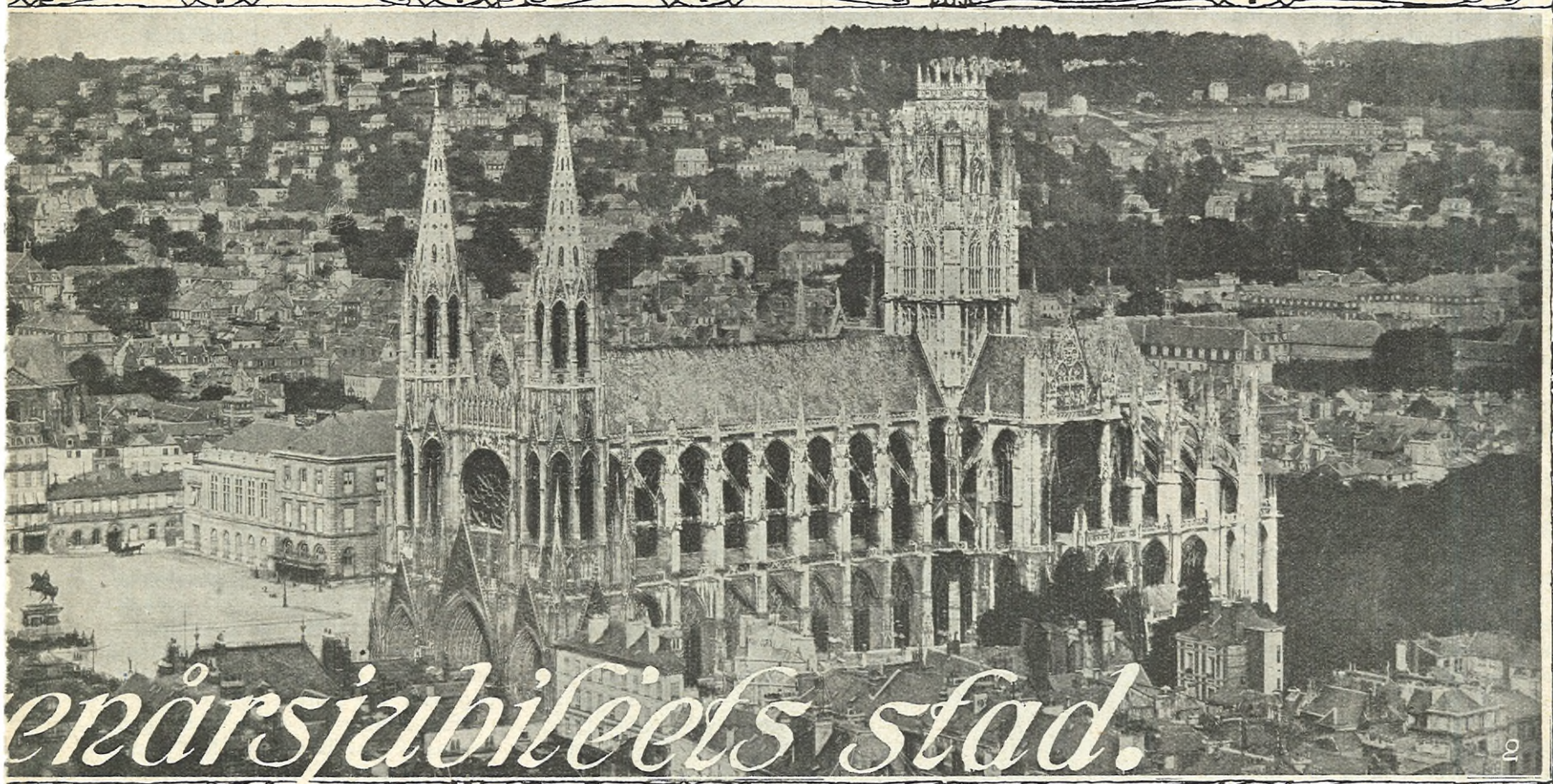

enårsjubileets stad.

Bref från Iduns Pariskorrespondent.

len, som konsten skänkt lif, och vill tvinga tanken bort från dem, från palatsen och stormansgårdarne. Dock kunde man ej tänka sig en mera stämningsfull ram för ett normandiskt jubileum än just Rouen. Ty af allt hvad normanderna skapat är gotiken det skönaste — och Rouen är gotikens stad. Hvad är gotiken, om icke den smärta, i svindlande höjd mot himlens sky sträfvande spiran!

Den växte fram ur den underbara blandning af nordisk kraft och romansk civilisation, fransk kultur, som blef den normandiska rasens evärdliga styrka och gaf den dess karaktär. Det var denna ras, som i obändigt vikingalynne eröfrade England och i obruten äfventyrslust grundade riken vid Medelhafvet och på den nya kontinenten på andra sidan världshafvet. Det var samma ras som, gripen af snart sagdt vansinnig idealism, lät sig drifvas att deltaga i medeltidens stora religiösa kämparörelse: korstågen. Det var denna ras slutligen, som skapade, som organiserade ett mäktigt, idogt Normandie af den landsända de första vikingarne bränt och sköflat, och som Rollo och hans män eröfrade och togo till sin stams nya fädernesland: "Nous en resterons maîtres et seigneurs."

Liksom vid Roms eröfring af Grekland blef det äfven här civilisationen, som besegrade segrarne; men under det romarne fortsatte att tala latin i Grekland, blef det i Normandie franskan, som inom kort fullkomligt utträngde inkräktarnas språk. Och när vikingablodet ånyo jäste öfver och normanderna, efter det egna nya väldets befästande gingo ut på de eröfringar jag nämnt, var det franskt språk, fransk kultur de spredo i världen. Nogsamt bekant är hvilken betydande historisk och politisk roll Normandie sålunda kommit att spela både utom och inom Frankrikes gränser, och huru mäktigt den vackra, bördiga provinsen och dess intelligenta, arbetsamma befolkning bidragit till Frankrikes materiella och andliga utveckling. Författarne Malherbe, Corneille, Flaubert och Maupassant, vetenskapsmännen Laplace och Delisle, målarne

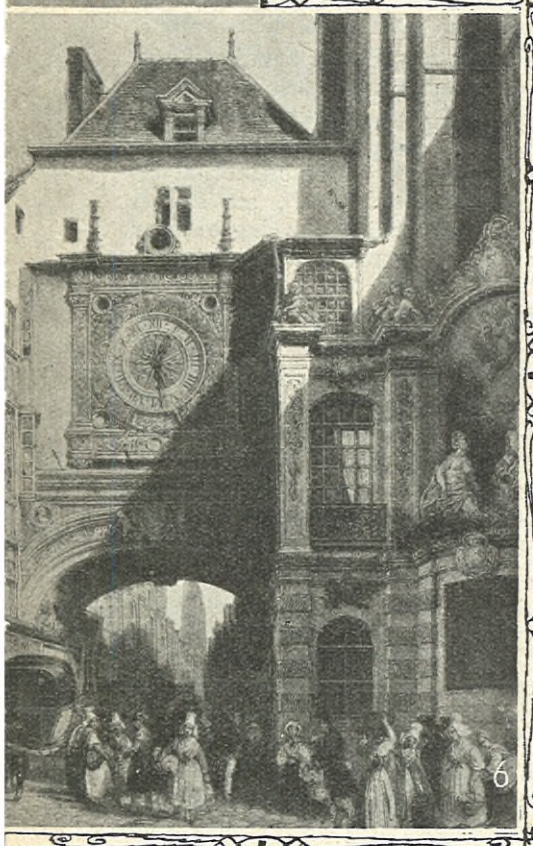

6

Fallières och alla delegationerna. 5. Hotel Bourgtheroulde. 6. La grosse horloge. Efter en gammal litografi. 7. Stora portalen till katedralen Nôtre-Dame, ett af Normandiets största gotiska byggnadsverk.

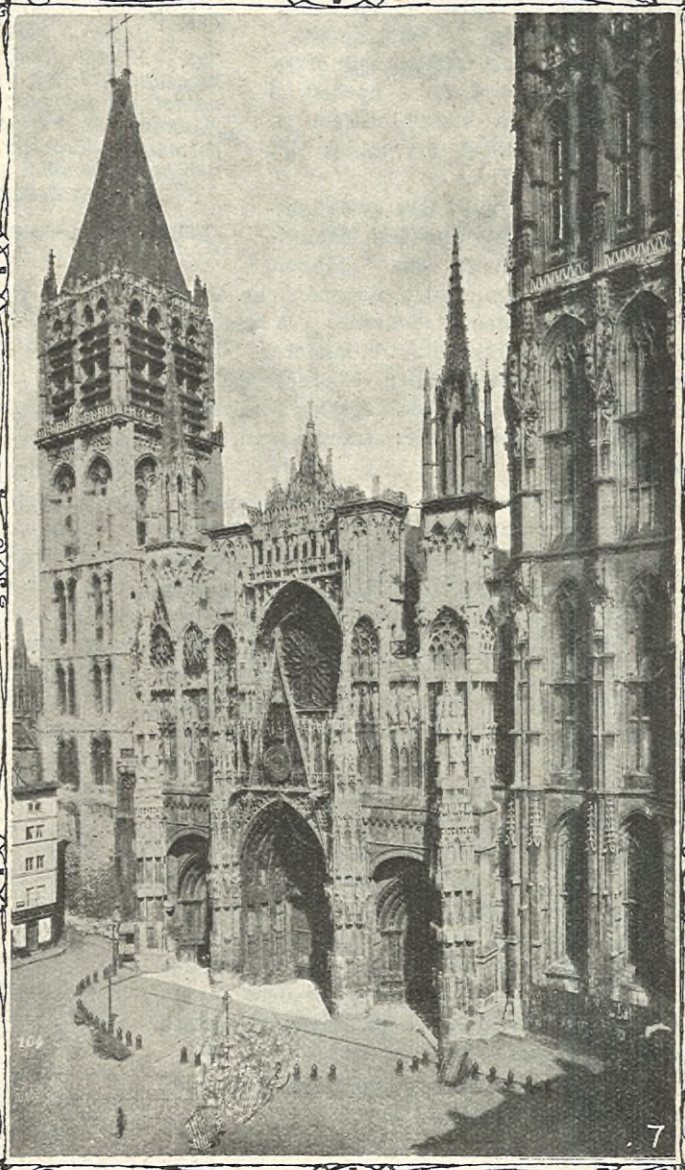

7

Poussin och Millet äro blott några få namn i den lysande rad af normander, som nått väldsrykte.

*

Det vore öfverdrifvet att påstå att betydelsen af nordmännens kolonisation vid Seine och Normandies tidigare och senare historia med dess på alla områden märkliga utveckling på ett i det hela taget synnerligen lyckligt sätt symboliserats af eller under jubileet. Att detta på grund af krigsministern Berteaux' olyckliga död och presidenten Fallières uppskjutna resa till Rouen kom att styckas i flere afdelningar, bär icke enbart skuld till de flacka och osammanhängande intryck man fått. Det hade här kräfts en, om ock blott en enda manifestation eller ceremoni, som förmått tala till, mäktat fånga och fasthålla *allas* fantasi, lärdas och olärdas, så att festens innersta mening blifvit uppenbar. Hvad man saknat i alla de divertissement och olika programnummer, som förekommit: marknadsfester af primitivaste slag, sportuppvisningar, historiska tåg och friluftsteater, mottagningar och banketter, en illa ordnad vetenskaplig kongress, illuminationer m. m., är den röda sammanhållande tråden, den enhetliga och därför enande och uttrycksfulla tanken. Sällan torde ett jubileum med så föga entusiasm hafva förekommit. Som det tett sig skola de flesta af främlingarne måhända erinra sig en och annan enskildhet, men knappast någon torde medföra en beståndande hågkomst af att hafva upplefvat något annat märkligt än tempelprakten i Rouen. Och dock fattades som ofvan framgår ju icke stoff. I norden, i Sverige skulle en stamfrändsfest af liknande slag blifvit ett minne för lifvet.

De bästa, de starkaste symboliserande initiativen utgingo från skandinaverna, som med sina skänker, svenskarnes Bragnumring, norrmännens drakskepp och bautasten, danskarnes vas samt ett flertal adresser från alla tre länderna, öfverlämnade till staden Rouen af representativa delegationer, lyckades åskådliggöra åtminstone en sida af jubileets idé: frändskapen, vänskapen.

Sverige var härvidlag det enda officiellt representerade landet, och det bör betonas att valet af general Rappe till den svenska delegationens anförare var synnerligen lyckligt. Det gjorde ett starkt intryck, då presidenten Fallières trädde fram till honom, uttryckande sin glädje att få återse den svenska generalen här på fransk jord och bringande honom sin hälsning som den tappra kämpen under de franska banéren 1870.

Hvad man dock helst vill och egentligen blott kan minnas af hela den normandiska tusenårsfesten är den stund, då den svenske generalen, afhållen och beundrad i Frankrike för det hjältemod han visat som fransk soldat, i presidenten Fallières närvaro öfverlämnade den ryktbara Bragnumringen till staden Rouens maire. Då ringde det i alla Rouens kyrkklockor, och en fläkt af stämningsfull högtid bemäktigade sig sinnet.

Bragnumringen var det normandiska tusenårsjubileets uttrycksfullaste symbol.

HARALD HEYMAN.

OFVANSTÅENDE självporträtt af vår frejdade Carl Larsson har i dagarna rönt hedern att förvärfvas för Uffiziegalleriet i Florens. Målad 1906, fanns det utställdt härstädes på konstnärens separatutställning under titeln "Självfrannsakan". Porträttets originalitet och klingande färg torde med all säkerhet få sin fulla uppskattning äfven af de främmande folk, som genom tiderna skola se detsamma därborta i det italienska galleriet, men det blir blott oss nordbor förbehållet att fatta meningen i den "självfrannsakan" konstnären åskådliggjort i dockan med det bisarra löjet.

ANSELMUS.

En novell af Ludvig Nordström.

(Forts.)

DÅ TOG ANSELMUS sitt parti och gick bortåt kullarna; det var ju en vacker soldag, och det var jul, och annars härjade regn och storm.

Han var för gammal att hänge sig åt onödiga sentimentaliteter; visserligen kändes det litet trist och ensamt just nu, men solen lyste, dagen var ganska skön, luften var klar och hög, han var mätt och hade hela sulor på skorna, en nästan ny öfverrock och några silfverslantar i börsen, han hvisslade en cabaretvisa — nå, sämre hade många.

Han visste ju inte, hvad han skulle lefva på efter nyår; men det var inte nyår än, och värre knipor hade han redt sig ur.

Tänk, hur denna lilla Jeanne har det ställdt! tänkte han. Jag för min del har ju i dag mina utmärkta barndomsminnen; sämre julklapp hade jag kunnat få.

Och så klättrade han upp på ett stort stenblock invid den gamla kvarnen. I stenen hade naturen format en urholkning, så att det hela verkade stol; och stolen ägdes, enligt sägnen, af den lilla fiskarbyns skyddshelgon, S:t Yves.

Nu är jag S:t Yves' vikarie, tänkte Anselmus, när han satt sig till rätta och börjat titta ut mot hafvet, som var blåare än ett fält af violer.

Den lilla stackars Jeanne, tänkte han. Hon är så ung ännu, att allt, som händer henne, är förfärligt i hennes ögon. Och ändå finns det ingenting riktigt förfärligt. Inte kan det hända mig något förfärligt. Jag har burit min far och mor till grafven, jag har frusit och svultit, jag har saknat tak öfver hufvudet, jag har förgäfves sökt arbete. Men inte var det förfärligt. Jag hade alltid en bit bröd i bakfickan, och det var nöjet af att ha fått se ännu en sida af lifvet, att erfara något nytt, att förstå litet mera. För det nöjet har jag underkastat mig litet af hvarje, och jag vet egentligen inte, hvad som skulle vara förfärligt för mig. Bara man ställer sig utom de fåfänga önskningarna om ära, lycka, berömmelse och dylikt, så finner man ju snart det, som är långt värdefullare. Och hufvudsaken är väl ändå, att man andas!

Nå, nu kan jag inte gärna tänka mig, att den stackars lilla Jeanne går och bär så fåfänga önskningar. Det är en annan liten ofullkomlighet med henne, och gud vet, om den någonsin går bort.

Hon känner så noga efter, och det måste hon ju göra, då hon är ett barn. Hon kan inte förstå annat, än att allting är till, på något gåtfullt sätt, för hennes skull. Allt som rycks bort, rycks bort bara från henne, och hon tror, att hon till slut måste gå alldeles under, om det fortfar på det sättet.

Stackars lilla människobarn! Allt störtar öfver henne, och hon står alldeles naken under händelsernas iskalla dusch.

Men hvem i herrans namn tvingar henne att stå där? Hon själf! Hon lider, så att hon kan dö, men hon vet inte sättet att komma därifrån. Skall hon någonsin lära sig att gömma sig — inte hos andra utan djupt inne i sig själf och lefva där? Där känner man inte duscharna — man hör dem som hagelbyar på taket, men man sitter vid sin brasa och tänker på helt annat.

O, tankens säkra skydd och hemliga kula! Lifvets räddning och framtidens frö! Visste du något därom, du gamle sankt Yves, när du satte dig på denna sten? Eller brände du till den grad af sorg öfver människorna (eftersom du blef kanoniserad!), att stenen smälte under dig och än i denna dag bevarar och visar slättborna formen af din heliga stjärt?

Vinden jämrade ynkligt till svar på Anselmus' högt framställda fråga. Det var, som om andar samlats kring stenen för att spänna sig för och dra den genom rymden; men de märkte väl, att helgonet förvandlats och blifvit en klarögd och okufvad ung man, full af lust att lefva i synd och grubbel och skratt och alla andra jordiska fröjder; långt bort från det tillstånd, ur hvilket helgon framgå.

Emellertid bedarrade vinden öfver kullarna, men den sväfvade ännu i himlens höjd och ruskade på några stjärnor, så att de trillade likt kvicksilfverpärlor på en bordskifva; och dagen andades ut i en sval och osäker skymning.

Anselmus steg ned från stenen, helt tankfull, och han kände sig isad i samma kroppsparti, där den rätte S:t Yves varit så het.

»Allt är förgängligt!» mumlade han och gick ner till värdshuset.

Jeanne satt framför elden med lindebar-

net i famn; hon vaggade det och talade till det och kysste dess bleka och vattenhaltiga ansikte, där de blå ögonen voro som två refvor himmel i ett segel.

»Känner du dig nöjd, när du har den lille i famn?» frågade Anselmus.

»Ja, monsieur!» svarade hon.

»Skulle du vilja stanna härute?» frågade han vidare.

»Ja, monsieur!» svarade hon.

»Tycker du, att du är hemma här, Jeanne?» frågade gumman.

»Ja,» svarade flickan.

»Tänk,» sade då Anselmus, »tänk, när du får ditt eget hem och dina egna små barn att hålla i famn.»

»Det får jag a l d r i g!» svarade hon häftigt.

»Aldrig? Hvarför säger du aldrig?»

»Därför att jag v i l l inte ha . . .»

»Ha? Hvad?»

»Det monsieur säger!»

»Säg, Jeanne,» sade Anselmus, »är du inte tretton år?»

»Jo.»

»Då är du alltså ännu bara ett litet barn.»

»Kanske, monsieur.»

»Och då vet du ännu ingenting.»

»Ha!» hånskrattade flickan. »Vet jag ingenting, jag! Är jag ett litet barn, jag! Har jag haft tid att vara barn, jag?»

»Hvad vet du då?» frågade Anselmus.

»Jag vet,» sade flickan, »jag vet nog . . .»

»Hvad vet du?»

»Hvad vet monsieur?»

»Jag vet, att när du blir stor, så kommer du att få ett hem som andra människor.»

»Nej, monsieur,» svarade hon och stirrade på Anselmus. »Jag får inget hem, jag har bestämt mig för att inte ha något.»

»Skall du då lefva ensam?»

»Ja.»

»Hvarför?»

»Jag vill inte, att mina barn skola genomgå sådana sorger som jag. Och jag vet, att jag inte blir gammal. Jag blir inte tjugu år.»

»Sant?» undrade Anselmus.

Då nickade hon till svar, och sen sade Anselmus ingenting vidare.

Därefter höll han öga på flickan; hon lekte med barnen, resonerade med de äldre, sopade golfvet, torkade diskarna och hjälpte till med litet af hvarje. Hon skrattade godt, men det fanns något i hennes väsen, som om hon bakom sitt yttre lif lefde ett annat, där hon helt och hållet var ensam hemma.

Anselmus gick tankfull bort till sin stuga. Han frågade sig, i hvad mån barndomen är afgörande för hela lifvet, och när han tände sin koleld, öfverraskade han sig med en undran, hur den okända damens barndom förgått.

XII.

»I morgon är det nyårsdagen, monsieur!» sade gumman. »Då skall ni få se något.»

Ah, là, là!» sade döttern och hånskrattade. »Då skall ni få se, monsieur, hvad det är för slags människor här i byn! Finns det en, som talar godt om oss? Nej, minsann! När vi hämta tobak från förrådet i stan, heter det: se, hur de invänta en regnig dag, så att tobaken skall bli fuktig och väga dubbelt så mycket. När vi fråga, om de inte skola betala sina skulder till oss, så svara de: kära ni, pensionen räcker inte till denna gång, tiderna äro så dåliga och förtjänsterna så små, men nästa gång. Nästa gång, kära ni. Och så borga de på nytt.»

»Ack, monsieur,» inföll gumman och slog ifrån sig med handen, »det är människor, det är människor, som — —»

»Men i morgon, monsieur, i morgon,» sade dottern. »Det hinner inte bli dager, förrän de gamla fyllkajorna bulta på dörren. Godt nytt år, kära ni! gnälla de. Godt nytt år, gud gifve er hälsa och förtjänst! Pah! Hälsa, hvad fråga de efter om vi ha hälsa eller inte, bara vi bjuda dem att dricka på nyårsdagen. Och förtjänsten, det är att ge dem varor på kredit!»

Anselmus såg på henne och lade märke till hennes upprörda ansikte och vilda ögon; och det var fem dagar, sen sjömannen rest till Kina.

»Ja,» sade han frånvarande, »människorna äro besynnerliga!»

I detsamma kom ett lag in; det var män, som Anselmus aldrig sett förut, de sågo ut som en blandning af verkliga bofvar och farsfigurer och voro fem till antalet.

»Bon soir, tout le monde!» gurglade de.

»Bon soir, Joseph, Hippolyte, Tokobie, Yves-Marie, Pou-poule», svarade de båda kvinnorna.

De fem karlarne slogo sig ner vid långbordet och hälsade på Anselmus.

»Kallt, monsieur!» sade en, han var gul i håret och rund och rödbrusig och ögonen rörde sig som i ett dockhufvud; han såg ut som en svensk rallare.

»Jo,» svarade Anselmus, »rätt kallt.»

»Ja, monsieur förlåter, att man talar, men se, nu är det nyår, och då är det gladt här på slätten. Périne! En omgång cider!»

»Har monsieur besökt vårt hus, borta på kullarna? Fyrkantigt torn, synes från gamla kvarnen. Inte. Men betänk, monsieur, vi ha nerlagt 8,000 francs bara på att restaurera salen. Jag har nämligen engång i mina dar tjänat kusk hos en grefve, och där lärde jag ett och annat, och för öfrigt är min bror präst, inte han midt emot, han är bara full.» — »Ho-ho!» skreko de andra.

»Monsieur!» ropade Tokobie, som hade smala svarta muscher och ett smalt skägg och tokiga ögon. »Monsieur! Skål, monsieur! Han har aldrig varit kusk hos en grefve. Han hugger bara ved åt sin bror, och h a n är inte full, utan h a n är en förbannadt bra karl. Det är en förbannadt bra karl, Joseph!» sade Tokobie och slog näfven på Josephs axel, så att Joseph sjönk ihop som ett dragspel och föll på knä på golfvet.

»Pou-poule! Pou-poule!» lallade Pou-poule och tömde sin spillkum och blinkade med sitt enda öga, ty han var enögd.

Men Hippolyte föll på knä bredvid Joseph och kysste hans kopparröda, magra, försupna, härjade girigbuksansikte och fäktade med armarna och ropade:

»Åh, min husbonde, min älskade husbonde! Min enda skatt på jorden! Res på er och drick mera cider och tänk på, att det är nyårsafton! Tänk på att ingen får vara så full i kväll, att han inte kan vara dubbelt så full i morgon! Den stora dagen, den ljufva, den härliga dagen! Res på er, min älskade husbonde!»

»Ho-ho-ho!» grymtade Joseph och drog till sig sin spillkum och drack ur den. Sen reste han sig, och då hade han ett stycke ister från golfvet på sin underliga bonjour.

Gumman hviskade till Anselmus:

»Vill monsieur kanske hellre sitta i det andra rummet? De äro galna i dag, man har ingen hand med dem! Det är bönder bortifrån slätten.»

»För all del!» svarade Anselmus. »Det här är alldeles som hemma i mitt land. Det är ingenting nytt för mig, jag låter inte alls besvära mig.»

Men gumman såg olycklig ut och skamsen, så att Anselmus gick till sist sin väg och flanerade i månskenet rundt husen.

De små fönstren lyste immigt öfverallt, och den frusna marken var skarpt uppdelad i ljusa och mörka fält. Och mot himlen aftecknade sig trädkronorna som vilda hår. Allt detta, själfva naturen, var fullkomligt stilla. Men inifrån husen hördes spel och sång och högljudt prat och skratt, medan ett tiotal kattor jamade kring knutarna och gledo fram och tillbaka i månskenet.

I dörren till det andra värdshuset stod en liten undersätsig gumma; hennes hår petade ut som tänderna i en cirkelsåg, och hon aftecknade sig fantastiskt mot ljuset inne i stugan.

»God afton, monsieur!» skrek hon med en försupen och samtidigt gnisslande röst.

»God afton!» svarade Anselmus kyligt.

»Monsieur flanerar i månskenet, ja, ja, fint månsken, fint väder. Hvad söker monsieur? Ha-ha! Det var en landsman till monsieur här för några år sen, han bar vatten åt Céline från brunnen, och han köpte henne ett pälsverk inne i stan, och ingen dansade som han.

(Forts.)

Goda husmödrar för landthemmen.

SAMTIDIGT MED att man i Stockholm på allvar griper sig an med att lära våra stadsflickor husmoderskunskap och barnavård, kommer oss tillhanda ett upprop om tillslutning till en *Landtbefolkningens centralförening för undervisning i huslig ekonomi.* Vi ha ännu icke haft tillfälle att ta närmare kännedom om den nybildade föreningen, till hvilken initiativet tagits af intresserade i Jönköpingstrakten, men med dess uppsåt att göra något för landtbefolkningens döttrar måste man från början sympatisera. Det skall naturligtvis sägas, att detta är öfverflödigt, eftersom dottern lär af sin mor hvad hon behöfver för att sköta sitt eget hem. Detta låter nog så bra, men jäfvas af förhållandena, sådana de verkligen te sig. I själfva verket är kontinuiteten delvis bruten, kunskapsarfvet lämnas icke längre odeladt från mor till dotter, som det gjorde förr. Och detta beror icke bara på att våra dagars mödrar äro så mycket försumligare och våra dagars döttrar så mycket oläraktigare än andra tiders, det beror också, tyckes det en betraktare af fenomenet, på att man anar, mera än man vet, att en ny tid behöfver en ny kunskap, och att man icke kan i våra dagar göra ett hushåll på landet till en kopia af hvad det var och borde vara ett par generationer tillbaka. Den stora konsten är att förbinda det myckna goda i våra svenska landthems traditioner med de rationella metoder, som nutidens förhållanden nödvändiggöra, förstår den nya centralföreningens arbetare detta, då ha de begynt ett godt verk, som skall lända vårt land till ett oöfverskådligt gagn. Ty visserligen är det sant, som det heter i uppropet, att staten hvilar på hemmet och hemmet danas af den goda och dugliga husmodern.

Det är särskildt goda husmödrar för de små landthemmen föreningen vill dana. Och enligt det program, som kan utläsas ur den nybildade föreningens stadgar, ämnar man nå sitt mål genom att utbilda goda lärarinnekrafter för den grundläggande undervisningen i folkskolan samt anordna hemskolor och kurser företrädesvis på landsbygden för flickor, som slutat folkskolan. Att såsom ingår i planen genom föreläsningar och diskussioner väcka intresset för saken är lika behöfligt som det blir arbetsamt, då insikten att någon ny kunskap behöfves ännu knappast har vaknat bland dem, för hvilka man arbetat. En vandringslärarinna skall anställas och för att den lärdom hon ger icke må förflyktigas, när hon reser, skall lämplig litteratur i huslig ekonomi också spridas — ett viktigt led i bildningsarbetet.

Centralföreningen, som bildats af 150-tal intresserade inom Jönköpings län med fru Anna Smärt, Munksjö, Jönköping till ordförande, torde ännu hufvudsakligen vara begränsad till sin födelseort. Men man söker nu att skaffa ombud och genom ombuden föreningsmedlemmar öfver hela landet. Möjligt är att samarbete på detta sätt kan nås med de företag i samma anda, som redan länge arbetat och utvecklats. Det kan ju icke vara den nya centralföreningen obekant att i Bergslagen existera fyra husmodersskolor, som borde vara i det stora hela just sådana som föreningens ledare arbeta för att skapa för sin landsända.

Vi hänvisa intresserade till den nya centralföreningens sekreterare red. Carl Bergström, Jönköping.

Bebsies dag.

BEBSIE ÄR EN liten flicka i treårsåldern, änglaåldern, som en af våra skalder säger. Hon heter egentligen Esther, men kallas så bara när hon är olydig, då hennes mamma med största uttryck och den mest tydliga diktion säger sitt "Esther!", annars är det Bebsie eller Bebsen, som egentligen är en förvrängning af babysonen, den en gång så efterlängtade, hvilken tog sig friheten att komma som en julklapp på själfva julafton i den näpnaste lilla flickgestalt. Numera tänkes aldrig mer på babysonen, det finnes för föräldrar och faster endast ett barn i världen, och det är Bebsen. Hon är också det mest förtjusande barn i universum, och skall man likna henne vid något, är det närmast en liten Johannes af Donatello.

Hon är spenslig, med smala, litet sluttande axlar och mycket lång för sin ålder — "kunde vara fem", som hon själf sade på sin treåriga födelsedag. Den fina halsen uppbär det näpnaste, mörka lilla lockhufvud, och ögonens mörkgrå pupiller titta stort och allvarligt fram mellan långa ögonfransar. Därtill rör hon sig som en älfva, så aktsam, så rädd att trampa en blomma, och hennes mjuka små händer öfverfara smeksamt alla föremål, lefvande och döda. Döda är ett oegentligt ord, ty i barnavärlden finnas inga döda ting, det är endast vi gamla som ej längre ha öra för deras röster.

Bebsie, fastän hon är ett ensamt barn, har lekkamrater rundt omkring sig. Så fort hon vaknar och slår upp sina djupa ögon, vet hon att dagens röster och alla hennes vänner ropa henne, och som hon är ytterst metodisk och vanekär, glömmer hon ingen och intet. Innan sömnen ännu riktigt flytt, och kinderna ha kvar dess rosenfärg, leker gubben Mante — tummen — en stund stilla tagfatt bland sängens hvita spjälribbor. Men nya plikter kalla. Bebsen vill upp och tomta. Hon får en röd schal om magen, sina röda små tofflor och en röd schalett på hufvudet, och sålunda utstyrd trafvar hon rundt i barnkammaren, i hack och häl följd af Mindra, en långhårig, svart katt, som en gång burit det mera anspråkslösa namnet Sara.

Mindra, låter det ej som namnet på en förtrollad indisk prinsessa, och huru väl passar det ej det underliga djuret katt, som vi känna så litet, som aldrig hörsammar våra befallningar eller rättar sig efter våra önskningar, men som genom själfva sitt fina, graciösa väsen och sitt förnöjda kurrande ökar trefnaden i hemmet, ja, är en symbol för detsamma? Bebsie namnger nämligen helst själf de varelser, som befolka hennes värld. Så får trädgårdsmästaren, hennes särskilde vän heta Gräfvy, tuppen Kvick, hönan Reanna o. s. v. Men vi få icke för länge dröja vid tomtandet, det är så mycket som skall uträttas! För det första toaletten, som tager sin rundliga tid, hvilken dock upplifvas och förkortas genom att Bebsie och Mammie tillsammans sjunga: "Bä, bä, hvita lamm . . " och "Säg, du lilla jungfru, hvarför är du så fin . . ." Ändtligen är Bebsen om möjligt finare än lilla jungfrun, som åt socker och drack vin, och med fånget fylldt af sina vänner dockorna, leksaksdjuren och staden, en annan Gulliver i Lilleput-land, rusar hon ut i salen, som strålar af sol från alla fönstren, och där pappa sitter och äter.

— Lilla Pappsen, spela på fiolen! säger Bebsie uppmuntrande.

Pappa har mycket brådtom, ty det är sent, men går genast upp och hämtar sitt instrument och spelar en marsch, under hvilken Bebsen traskar i takt rundt rummet med de fina armarna på ryggen och ett outsägligt allvarligt och betryckt utseende. Sedan följer oundvikligen en lifligare melodi, då Bebsie tager upp sin klädningskjol och figurerar som flickan på taflan, själf icke olik en Kate Greenaway-teckning i sin långa, hvita klädning, det korta lifvet och de små skorna med slejfer i kors öfver vristen.

— Men nu måste pappa gå, säger han.

— På posten? säger Bebsie och gör munnen rund som ett körsbär och ser så sorgset förstående ut, att hennes pappa skakar på hufvudet och undrar: "hvad månde det blifva af detta barnet?" Och då hon ser att hon imponerar, tillägger hon:

— Eller på rådhuset?

Pappa kysser henne hastigt och rusar i väg. Tåget piper redan, och rådhuset väntar.

Nu vidtager frukosten. Det är en af dessa tunga plikter, som vi icke kunna undandraga oss, men förljufvas af mamma, som berättar om korna och om viktiga händelser i Bebsies lif, "då den snälla karlen bar henne i vagnen öfver stora, stora pussen på landsvägen" och om "det lilla, lilla barnet, som låg och grät i en hängmatta" och om den hemska tilldragelsen, "då Bebsie hade sin loppa", en händelse så svår och plågsam, att mammas ögon tåras, då hon vidrör densamma — historier, som Bebsie sedan i sin tur berättar för Mindra, då denna vägrar att äta sockerpullor, som bjudas henne med varm hand. Men när en timme gått, har Bebsie fått i sig litet af hvarje och springer efter sin myssa. För att retas med Mammie, säger Bebsie "myssa" och "pärk", men ändrar sig ögonblickligen och uttalar sina vokaler klara som runno de ur en sångerskas mun. Detta lilla landsmåls-skämt roa mor och dotter i lika hög grad och afslutas med en kyssduett.

Ändtligen kommer man ut till hönsen, där man är högst efterlängtad! De ha redan väntat alltför länge på sin frukost . . . Kvick är så glupsk, att Bebsen måste varna honom för att sluka maten och uppmana honom att tugga ordentligt. I sin ifver förgäter han att vara artig kavaljer mot hönorna och flyger upp och pickar kornet ur barnets hand. Han är icke alls rädd för henne, utan räknar henne tydligen för en af de sina. Och Bebsen är nästan lika modig som han, om hon än tycker att han blir bra närgången. — Nu är du trulsig, Kvick, — säger hon. Därpå skyndar hon följd af hela flocken in i hönshuset och letar reda på två ägg. Hon tager aktsamt ett varmt ägg i hvar sin lilla varma hand och går framåt med blicken spändt fästad på köksdörren. Det fasta allvaret i hennes blick kommer en att tänka på ett akrobatbarn, som går på lina — bägge veta de, att detta har man ej lärt sig i första taget, och att det kan sluta illa. Lyckligen framme vid köksdörren, mötes hon af Hanna "som blir så glad".

Sedan måste Bebsie gå till skogen och se att alla hennes bon och ladugårdar ej förfarits, att kossorna (tallkottar) ha friskt gräs och snyggt hos sig, och att det lilla granskottet mår bra. Det sistnämnda får sig en liten klapp och en färsk blåbärskart i förbigående. På hemvägen plockar Bebsen blommor, som Mammie sätter på hennes lilla bord. — De stå väl i vatten? är det sista hon säger, innan hon tar sin förmiddagslur.

På eftermiddagen går Bebsie och hälsar på kalkonen Krackkrack och ger bandhunden Skälly ett stycke bröd. — Han är bara munter — säger Bebsie medlande, när man på långt håll hör hans ilskna gläfs, men då barnet kommer, tystnar han, rusar fram så långt kedjan räcker och viftar på svansen. Det är det märkvärdiga med Bebsen, att människor och djur få i hennes närhet det vänligaste utseende och de mildaste röster, reflexer af hennes ljufva leende och silfverklingande stämma. På hemvägen klappar hon sina kor, ett par stora Ayrshire-kor med ofantliga horn, som af sig själfva drifva ner mot ett litet torp där de mjölkas. Men solen börjar redan dala, och som Bebsie skall bada, påskyndas hemfärden.

Snart ligger hon i karet, hvit och fast som en liten baddocka, men inte ensam, kring henne simma diverse grisar, får och getter, Metaren och Löddrigbuss. Som de ej äro rädda för öfversköljning, skriker icke heller Bebsie, och om ett ögonblick sitter hon torr och glad i knäet hos Mammie, medan Pappsen ger henne en kaka i hvardera hand. Medan hon äter sin välling, nickar hon godnatt till grantopparna, kastar en slängkyss åt aftonstjärnan, "som nog Faster också ser", Faster, som är långt borta, och ligger så i sitt varma lilla spjälbo igen trött, efter en väl använd dag.

— Gud välsigne pappa och mamma, läser mamma.

— Gud välsigne Mindra och Morrvagnen (automobilen), säger Bebsie, öppnar stort de ömma, djupa ögonen, småler en sista gång mot de ännu ömmare och djupare, som alltid möta hennes, sticker tummen i mun och somnar.

ANNA LEVERTIN.

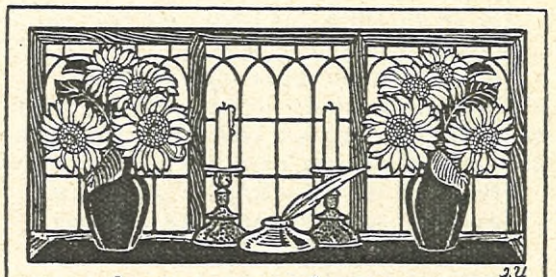

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS

En nyhet för unga damer,

MER ÄN EN GÅNG har i Iduns spalter nationaldräktsfrågan varit behandlad ur olika synpunkter, och, om jag ej missminner mig, ha äfven modeller till en allmän svensk nationaldräkt varit synliga.

För de unga damer, som intressera sig för vackra folkdräkter och som vilja ha något nytt och på samma gång äkta gammal-svenskt i den vägen, vill undertecknad föreslå den utomordentligt måleriska, färgrika och säregna högtidsdräkt, som bäres af de runöiska kvinnorna i vår gamla svenska församling härute. Denna dräkt, buren här sedan många sekler tillbaka, är ännu oförändradt bibehållen i all sin ursprunglighet och lockar sommartiden hit hundratals med lustresande om söndagarna, som vilja se den färgprakt, som då utvecklas i det annars fattiga och gråa Runö.

Den fullständiga kyrkoskruden, som äfven bäres på bröllop och barndop, består af följande tillbehör.

På hufvudet närmast håret en tunn hvit mössa med en luftig, lätt rynkad spets. Ofvanpå denna mössa och helt täckande den, utom spetsen, bäres en hätta af gult, hvitt eller rödt siden, i formen något påminnande om Rättviksmössan. Denna hätta eller toppmössa är på ömse sidor försedd med en i silke och strålande färger broderad stor bukett. Omkring hättan lägges ett sidenband med blomsterslingor, som fästes i kors i nacken och nedhänger till axlarna. Vidare kommer en hvit så kallad "ärmeport", en tröja med vida skjortärmar liknande Österåkersdräktens. På denna tröja bäres ett lifstycke väfdt af ylle eller ett blankt silkesliknande garn i mångfaldiga, brokiga ränder. Därofvanpå en stor sidenduk med bårder, så färgrik som möjligt.

Kjolen är af mörkblått ylle, så kort, att hela foten syns, och lagd i täta rätt utstående veck uppifrån och ända ned och så små, att den ser ut som goffrerad. Dessa veck läggas under tillverkningen, då tyget är vått, och torkas sålunda, hvarför de äro outplånliga. Denna fint veckade kjol är, näst hufvan, dräktens största prydnad. Framvåden är icke veckad, den täckes af ett storblommigt förkläde. Kjolen har nedomkring en smal hvit kant, som mycket höjer utseendet. Blå strumpor med instickade hvita rosor och små bruna sälhudsskor med hvita ylleband, som bindas kors öfver vristen, fullständiga innedräkten. På vägen till och i kyrkan kommer dessutom halfvantar med blått mönster på hvit botten, samt "weipa", en sorts hvit lång schal, som räcker till midjan och hvari armar, händer och psalmbok invecklas.

Beställningar på Runödräkten kunna adresseras till undertecknad, som äfven ansvarar för, att alla tillbehör medfölja, nya och välgjorda. Endast kjolens längd och hättans färg behöfva uppgifvas. Priset är 75 kr.

Eventuella beställningar böra i tid ingå för att före vintern hinna utföras.

Runö i juni 1911.

Alma Zetterqvist,
adr. Arensburg, Oesel, Ryssland.

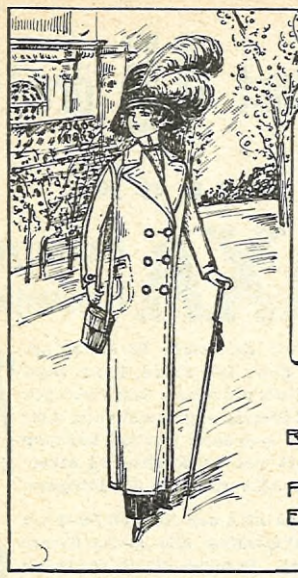

Wettergren's
KAPPOR & KOSTYMER

BÄSTA SNITT
OMSORGSFULLASTE ARBETE
PRIMA TYGER & TILLBEHÖR
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET

Hafre-Gryn och **Hafre-Mjöl**

Gyllenhamar

Gif barn den bästa näring och de växa upp till friska människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förbli friska till sena ålderdomen.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 9—15 juli, 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; gratin på ansjovis; sparrisomelett; mjölk; kaffe eller te med tekakor. Middag: Gädda à la maître d'hôtel med pressad potatis; rostbiff med portugisisk lök och legymer; vinfras med spritkransar.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; sill med smör och ägg samt färsk potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Polska rulader med potatis; rabarbersoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; rissoler af oxkött (rester från måndag) med skiradt smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med spenat; filmjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxsvanssoppa; inkokt braxen med grädde och pepparrot samt potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; ansjovisbullar med ärter och skiradt smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalffrikassé I med ris; smultron med mjölk.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg med skinksås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Köttsoppa med klimp; falsk fiskfärs med hummersås.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; strömmingslåda med ansjovis och stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkotletter med gräddsås och potatis; filbunke.

RECEPT:

Sparrisomelett (f. 6 pers.). Stufning: 1 burk omelettsparris (1/4 lit.), 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 1/2 dcl sparrisspad, 3 dcl. grädde, salt, hvitpeppar, socker.

Omelett: 4 ägg, 1/4 tsk. salt, 1/4 tsk. socker, 3 dcl. grädde.

Till pannan: 1/2 msk. smör (10 gr.).

Beredning: Smör och mjöl fräsas 2 min., sparrisspadet och grädden spädas på under rörning, och såsen får koka 5 min. Sparrisen läggas i, och stufningen får ett uppkok samt afsmakas med kryddorna.

Till omeletten vispas äggulorna väl med salt och socker. Grädden tillsättes, och sist nedröras försiktigt de till hårdt skum slagna ägghvitorna.

Omelettpannan upphettas och smörjes väl med smöret. Äggstanningen hälles i och omeletten gräddas ljusbrun i ordinär ugnsvärme. Den fylles med stufningen, stjälpes upp, garneras med persilja och serveras till smörgåsbordet.

Gädda à la maître d'hôtel (f. 6 pers.). 3 gäddor på 425 gr. stycket, 3 tsk. salt (15 gr.), 3 1/2 msk. smör (70 gr.), 3 ark hvitt papper.

Maître d'hôtel-smör: 1 liten knippa persilja, 1 hg. smör, 1 tsk. citronsaft, 1/4 tsk. hvitpeppar.

Beredning: Gäddorna fjällas, rensas, sköljas väl och torkas på en fiskhandduk, hufvudet får sitta kvar, men befrias från gälarna. De ingnidas med saltet och få ligga 1 tim., hvarefter de torkas väl. Pappersarken klippas aflånga och smörjas med smöret; fiskarna insvepas väl däri, läggas i en smord långpanna och stekas i varm ugn omkr. 20 min.

Till maître d'hôtel-smöret sköljes persiljan, inklappas i en duk, rensas, hackas fint och vrides hårdt i en duk. Smöret röres, tills det blir hvitt och pösigt, persiljan, citronsaften och pepparn tillsättas, och smöret omröres väl. Det formas därefter i en fuktig duk till en rulle och får ligga i duken på is eller i kallt vatten, tills det är hårdt. Det skäres då i skifvor och dessa få ligga i kallt vatten, tills de skola användas.

När fisken är färdig, upplägges den på varmt serveringsfat. Papperet aftages först, när fisken är upplagd på serveringsfatet, på det att icke den sås, som bildats, må gå förlorad. Fiskarna beläggas tätt in- och utvändigt med skifvor af maître d'hôtel-smöret, formeras med persilja och serveras med pressad potatis.

Rostbiff (f. 12—15 pers.). 5 kg. rostbiff eller dubbelbiff, 2 msk. salt (30 gr.), vatten.

Beredning: Rostbiff bör hänga 1—2 veckor, allt efter årstiden, och därunder dagligen torkas med en torr handduk. Den bultas på skinnsidan med en fuktig köttklubba, torkas med en duk, urvriden i hett vatten och ingnides med saltet. Om ej särskild »rostbiffpanna» finnes, lägges köttet, med filén upp, på ett galler i en långpanna, som insättes i varm ugn. Ugnen får ej från början vara för het, ty fettet bör delvis smälta, innan steken brynes. Litet kokande vatten hälles i pannan och hettan ökas så småningom. Då steken är brun, öses den hvar 10:e min. med skyn, som, då så behöfves, spädes med kokande vatten. (Märk väl! Steken öses först och spädes sedan, ej tvärtom.) Stekningstiden beräknas till 20—25 min. för hvarje kg. Blir köttet för brunt, lägges en plåt öfver det, eller ock belägges det med ett smörbestruket papper. Rostbiff lägges upp på varmt fat och skäres vid bordet.

Skyn silas, skummas väl, kokas ihop, afsmakas och serveras oafredd.

Rostbiff serveras med fransk potatis, potatiskroketter eller grönsaker samt med glaserad lök och, om så önskas, med spånor af pepparrot. Pepparroten skrapas, sköljes, torkas och skäres med gurkhyfvel.

Användes »rostbiffpanna», spädes rostbiffen ej med vatten och behöfver ej ösas öfver.

Vinfras (f. 6 pers.). 1 citron, 3 hg. toppsocker, 7 dcl. franskt vin eller sherry, 3 dcl. kallt vatten, 13 blad gelatin, 3 dcl. varmt vatten.

Beredning: Citronen sköljes och torkas, det gula skalet afrifves mot sockret och saften utpressas. Vinet, vattnet och citronsaften blandas tillsammans och sockret nedlägges däri. Gelatinet spolas i kallt vatten och upplöses väl i det varma vattnet. När det afsvalnat, vispas det uti vinblandningen, som därefter silas genom en ylleduk eller servett, förut urvriden i varmt vatten. Massan slås i en geléskål, som sättes på svalt ställe att stelna omkring 6 tim.

Anm. Krusbärsvin kan med fördel användas i stället för franskt vin eller sherry.

Ansjovisbullar (f. 6 pers.). 50 gr. smör, 2 dcl. fint stötta skorpor, 12 ansjovisar, 25 gr. kalfstek, 2 ägg, 1/4 tsk. socker, 6 dcl. mjölk.

Till formarna: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Till garnering: 2 hårdkokta ägg.

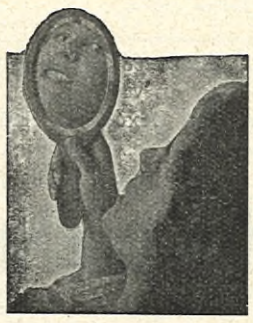

Iaktag själf den förskönande inverkan som

Oxygenol-Tandpulver

utöfvar på Edra tänder vid flitigt begagnande. Dess verksamma beståndsdelar stärka tänderna och gör dem hvita på grund af sin blekande förmåga. Uppfriskar tandköttet.

Ärade kvartals- o. halfårs-prenumeranter å Idun

erinras om vikten af att utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare hälft, så att dröjsmål med tidningens regelbundna expedition undvikes.

Iduns Julnummer

erhålltes ***gratis*** *af alla halfårsprenumeranter.*

Beredning: Smöret skiras och blandas med de stötta skorporna. Ansjovisarna rensas, urbenas, hackas fint och tillsättas jämte den fint hackade kalfsteken. Äggen vispas med sockret och ihällas. Mjölken kokas upp och slås het på massan, som därefter omröres väl. Den fylles i små, smorda och brödbeströdda pastejformar samt gräddas i ugnen omkr. 15 min. Bullarna stjälpas upp på rundt serveringsfat, garneras med de hackade äggen och serveras som frukosträtt med konserverade ärter, blandade med 1 msk. kallt smör.

Kalffrikassé I (f. 6 pers.). 1 1/2—2 kg. gödkalfbringa, 1 1/2 lit. vatten, 2 msk. salt (30 gr.), 10 hvitpepparkorn.

Sås: 2 msk. smör (40 gr.), 5 msk. mjöl (50 gr.), 6 dcl. köttspad, 2—3 äggulor, salt, socker, hvitpeppar, 2—3 tsk. citronsaft.

Till garnering: 1 citron i skifvor.

Beredning: Bringan torkas med en duk, urvriden i hett vatten, hugges i jämna, vackra bitar, hvilka sättas på i så mycket kokande vatten, att det står jäms med köttet; skummas väl och kryddorna läggas i. Köttet får därefter sakta koka med tätt slutet lock, tills det är mört, eller omkring 1 1/2 tim.

Det lägges upp på varmt karott och täckes öfver medan såsen kokas.

Till såsen fräsas smör och mjöl 2 min., spadet spädes på, och såsen får koka 5 min. De uppvispade äggulorna tillsättas, och såsen får sjuda under vispning; afsmakas med kryddorna och citronsaften samt hälles öfver det skurna köttet. Anrättningen garneras med citronskifvor och serveras med ris. Om så önskas, kan man i såsen tillsätta 2 kokta morötter i tärningar och 2 dcl. kokta spritärter. — Köttet kan äfven kokas med 1/2 citron i skifvor, och såsen afsmakas med madera i stället för citronsaft; då uteslutas äggulorna. — Såsen kan, om så önskas, tillsättas med kurry i stället för citron, och riset beströs med litet torr kurry.

Köttsoppa (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. ref eller märgpipa, 2 1/2 lit. vatten, 1 msk. salt (15 gr.), 2 morötter, 1 liten palsternacka, 1/2 kålrot, 1 liten purjolök, 2 msk. finhackad persilja.

Beredning: Köttet torkas med en duk, urvriden i kallt vatten, och hugges i fyra stycken. Det sättes på i kallt vatten, får hastigt koka upp och skummas väl. Saltet och de ansade rotsakerna läggas i, och soppan får koka med tätt slutet lock 3—4 tim., eller tills köttet är riktigt mört. När rotsakerna och purjolöken äro mjuka, tagas de upp, skäras med legymknif i vackra bitar och läggas i soppskålen. Soppan silas och fettet skummas väl af. Den slås tillbaka i kitteln, persiljan lägges i, soppan får koka upp, afsmakas med salt och peppar samt hälles upp i soppskålen. Köttet serveras särskildt med pepparrotssås eller också i soppan, skuret i små bitar.

Falsk fiskfärs (f. 6 pers.). 1 hg. smör, 4 dcl. gräddmjölk, 1 hg. mjöl, 6—7 ägg, salt, socker, hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk .smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smör och mjölk få koka upp, mjölet vispas i under full kokning och smeten får koka, tills den släpper pannan, hvarefter den slås upp i ett fat och får kallna. Då iröras 3 hela ägg och 4 gulor, ett i sänder, och smeten röres 10 min. Sist nedskäras de återstående 4 ägghvitorna, slagna till hårdt skum, och massan afsmakas med kryddorna. Den hälles i en smord och brödbeströdd fiskfärsform, som rymmer omkr. 1 1/2 lit. locket lägges på och färsen kokas i vattenbad i ugn eller ofvanpå spisen 1—1 1/2 tim. Stjälpes upp och serveras genast med kräft- eller hummersås.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 27.
TRE KORS.

Af delarna af nedanstående båda figurer skola tre lika stora kors bildas.

Småttingarnas sommararbeten.

Trefliga arbeten, lämpliga för barn i ålder 4—8 år, sändas i askar om 2 à 3 kr. från *Eksjö Kindergarten, Eksjö.*

Föräldralös,

utan hem och medel, beder jag, en 15-årig bättre, ej konfirmerad flicka, någon bildad, välsituerad, barnkär köpmans- eller ämbetsmannafamilj att upptaga mig för fortsatt utbildning, event. till eget barn, där sådant förut icke finnes. Svar tacksamt till »Hoppfull», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Vid bakning af rågbröd

i hemmen händer ofta att brödet blir tungt och får s. k. degränder. Detta ledsamma förhållande undvikes om man jämte jästen tar till hjälp litet

Lagermans Bakpulver

Tomten.

Se bruksanvisningen.

KLÄDNINGAR KOSTYMER

Kem. tvättas eller omfärgas
FORT OCH VÄL HOS
LUNDBY Skönfärgeri & Kem. Tvättanstalt
GÖTEBORG
SVERIGES FÖRNÄMSTA AFFÄR I SIN BRANSCH

Emottagningslokaler i Stockholm:
Grefturegatan 24 C. Rikstel. 106 70.
Allm. Tel. 215 94.
Kungsgatan 22. Allm. Tel. *78 47.

Köp Schweizer-Siden!

Begär prof på våra **nyheter** för **våren** och **sommaren** till **klädningar** och **blusar: Foulards, Voile, Crêpe de Chine, Chinés cachemire, Eolienne, Mousseline** 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, svitt, enfärgadt och kulört, äfvensom **broderade blusar** och **klädningar** i **batist, ylle, lärft** och **siden.**

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt** till **privatpersoner, porto-** och **tullfritt** till bostaden.

Schweizer & C:o, Luzern S 3 (Schweiz)
Sidentyge-Export — Kungl. Hoflev.

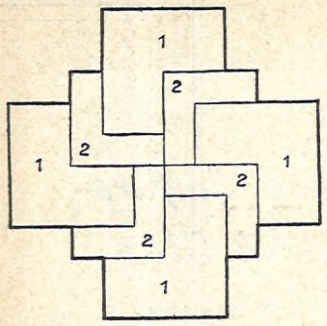

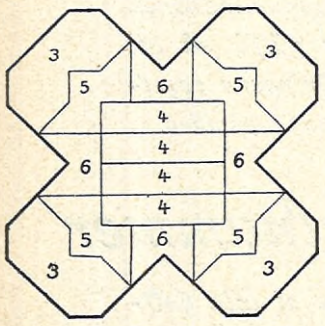

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 23 juli 1911. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 27.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:a pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 23.

ETT RYKTBART NAMN.

Hamilton.

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen: Första priset: Fröken Sigrid Billing, Tranarp, Östra Ljungby. Andra priset: Fröken Emelie Bruno, Stockholm.

TIDSFÖRDRIF.

LANKGÅTA.

Ur hufvudordet — det hela — frånskiljas småord, hvilka alla skola gripa in i hvarandra med en eller annan bokstaf, liksom länkarne i en kedja. Dessa ord äro:

Det första är, utaf ett skepp,
En högst nödvändig del.
Det andra en och annan gång
Kan vintertid slå fel.
Det tredje uppå häst, maskin,
Är till att få dem gå.
Utaf det fjärde bör, om dan,
Man få till lifs minst två.
Det femte hör till fiskarne,
Men många det ej tål.
Det hela vara kan af trä,
Af sten, af guld, af stål.

Niklas.

CHARAD.

Mitt första uti vattnet har sin plats,
Fast utan segel gör det snabb seglats.
Mitt andra (förr) en motsats utaf här,
Och vid ett alibi af vikt det är.
Mitt tredje bidar oss ju en och hvar,
Och lycklig den som har sin räkning klar.
Mitt hela plägar ingen just behaga,
Men ha' vi huld och vård vi få ej klaga,
Blott tacka ödmjukt för hvar dag som gått,
För hvad vi utaf godt och ondt ha fått.

Eline.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 26.

DEN FELANDE LÄNKEN: Sven Dufva: stol(s)rygg, traf(v)ande, stöt-(e)sten, bana(n)skal, tall(d)unge, först-(u)bron, sten(f)lisa, gran(v)eden, fisk(a)-rena.

ORDSPRÅKSGÅTAN: 1) Lika barn leka bäst. 2) Inbillningen är värre än pesten. 3) Kaka söker maka. 4) Af skadan blir man vis, men icke rik. 5) Bättre tiga än illa tala. 6) Att lära är ingen för gammal. 7) Raskt vågadt är hälften vunnet. 8) Nog har den som nöjd är. 9) Lätt fånget, lätt förgånget. 10) En olycka kommer sällan ensam. 11) Kärt barn har många namn. 12) Arga hundar få rifvet skinn. 13) Bättre en fågel i hand än tio i skogen. 14) Äpplet faller icke långt från trädet. 15) Snålheten bedrager visheten. 16) Tala är silfver men tiga är guld.

PARAGRAMMET: Oscar Levertin: o-grann-lag-a, smör-gås-bord, Char-Lot-te, A-ber-de-en, rak-knif, lätt-ja, ett-ö-ring, vak-sam-het, en-trä-gen, röd-vin, I-ris, ny-ans.

METAMORFOSEN: Generalfältmarskalk. Den tillagda bokstafven är n.

ARITMOREMET: Paradisfågel: ris, pil, såg, får, råg, såpa, lada, pråL, åder, sirap, igel, slaga.

FRÅGOR

ENHVAR läsare af Idun äger rätt att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret å någon af här nedan införda frågor, som insändes till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

N:r 151. Finnes det någon af Iduns läsarinnor, som vill hafva godheten upplysa om hvar man kan grundligt få lära tillagning af s. k. Rysk marmelad i bitar och inkokning af sylter och safter, frågar en

Halländska.

N:r 152. Ensamstående arbetsam kvinna, pröfvad i lifvet, ber om anvisning på en plats där det möjligen kunde löna sig att öppna en liten brödbod eller dylikt. 1:sta Juli.

N:r 153. Finnes någon af Iduns läsare som kan ge mig upplysning om hvar man bäst kan få lära rita kartor? Hur lång är en sådan kurs, och priset på densamma? Kan man försörja sig med kartritning? Ulla.

N:r 154. Vore tacksam om någon kunde gifva mig anvisning å någon god trädgårdsskola där jag kunde få sysselsättning utan att öfveransträngas. Har varit svårt nervsjuk under flera år. Har ständigt haft, utom under svåraste sjukdomsperioden, huslig sysselsättning, och är intresserad däraf. 38-årig dam.

N:r 155. Tacksam om någon af Iduns läsarinnor vill beskrifva hur en finare lunch serveras. Om vid sittande bord? Skall smörgåsbord dukas på särskildt bord? Huru många rätter mat och hvilka äro de brukliga? Huru många sorter vin och hvilka?

Villrådig.

N:r 156. Skulle någon af Iduns läsare möjligen kunna lämna adresser på några centrala pensionat i Wien och ungefärliga priset.

Tacksam.

N:r 157. Hur skall en stackars ungkarl, som tillbringar sina lediga söndagar på ett landtpensionat och där påtrugas sällskap, som han ej tycker om, kunna få njuta ensamheten i naturen, utan att anses oartig? K.

N:r 158. I hvilken ordning är rättast bjuda maten vid en middag, då värd och värdinna sitta bredvid hvarandra och en serverar? Maja.

N:r 159. Vore tacksam om någon af Iduns läsarinnor kunde upplysa mig om, hvad medel man bör använda att motarbeta illamående vid längre järnvägsresor. En 8 à 10 timmar går det rätt bra, men sedan infinner sig »sjösjukan». Mångårig prenumerant.

N:r 160. Huru bör bäst förfaras med begagnade fjäderkuddar för att åter få fjädern ren och porös; har hört att den skall kunna kokas i vatten, men hur kunna torka den sedan? Finnes inget lättare sätt för dess rengöring frågar

Ung husmor.

N:r 161. Vill någon vara af den godheten att upplysa mig om hur jag bör rusta mig med afseende på småkläder etc. för min lilla väntade första baby. »Oerfaren».

N:r 162. Vill gärna veta ett godt medel mot fnasig hud på armarna.

Ung flicka.

N:r 163. Som gammal prenumerant å Idun frågas vördsamt: Huru skall en moder med son bäst kunna skydda honom, som gjort konkurs, med min lilla hopsparda förmögenhet, för att ej borgenärerna efter min död tager allt och gör min son utfattig?

Carolina.

N:r 164. Jag är en 28 års ung man som ledsnat på det enformiga och stillasittande kontorsarbetet. Min håg har alltid legat mer för det rörliga och verksamma arbetet, äfven arbetet i människokärlekens tjänst har legat mig varmt om hjärtat och har jag därför länge tänkt att se mig om efter ett mera uppryckande och intressant arbete. Jag vore Iduns läsekrets synnerligen tacksam om någon kunde gifva mig något godt uppslag.

Verksam.

N:r 165. Vore tacksam erhålla recept å aseptin och beskrifning på huru det skall kokas. Letty.

N:r 166. Har tänkt bosätta mig i Stockholm och vore tacksam för råd hvart man skall vända sig för att erhålla inackorderingar eller matgäster, om det är någon byrå som förmedlar dylikt. Vågar ej i förväg hyra en våning, då jag ej har något större kapital, ty våningar äro ju så dyra i Stockholm. Vore äfven tacksam få hänvisning till hvilken trakt som vore lämplig, och bästa sättet att gå tillväga. Ensam

N:r 167. Vore tacksam om någon af Iduns läsarinnor ville gifva mig några beskrifningar på huru jordärtskockor och vaxbönor användas.

Tacksam prenumerant.

N:r 168. Kan någon i Iduns läsekrets gifva mig ett råd i följande sak? Jag är 23 år, (själfförsörjande kvinna), och har i 6 år haft plats på kontor med god aflöning, men tycker ej om det stillasittande arbetet utan önskar byta sysselsättning. Gärna utåt landet. Är stor och stark och ej heller främmande för husliga göromål. Hvad bana eller plats skall jag söka för att äfven ekonomisk fördel däraf kan vinnas? Tacksam för svar

Framtid.

N:r 169. Jag har lust för teater, men vet ej om jag har anlag. Skulle någon kunna ge mig några råd eller anvisning på hur jag på bästa och billigaste sätt kunde förverkliga min högsta önskan? Bäst vore väl att gå in i en elevskola. Men hvilken? Finnes det privatpersoner som ge undervisning i plastik och mimik o. d.

Oerfaren småstadsflicka.

N:r 170. Kan någon ge upplysning om någon vacker och stilla plats i Danmark, helst Jylland och vid hafvet?

Anna.

N:r 171. Hvilka nya böcker bör man välja till sommarlektyr? Signe.

N:r 172. Jag skulle vilja brodera något till en klädning eller blus under sommaren. Kan någon ge mig ett uppslag? Berta.

N:r 173. Finns något verksamt medel mot flugor i rummen?

Plågad.

N:r 174. Hur skall jag tvätta solbrända halmhattar? Sparsam.

N:r 175. Kan man torka rabarber, spenat, blåbär och andra grönsaker?

Husmor.

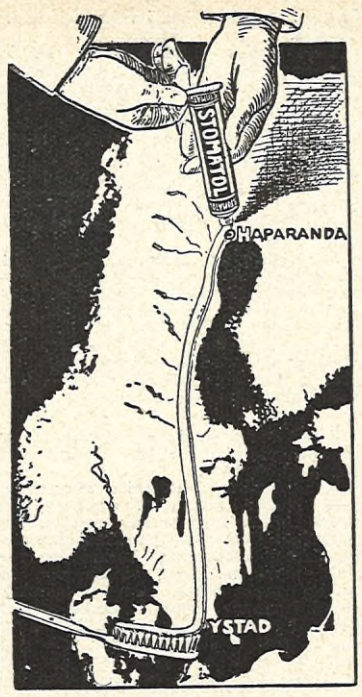

1200 kilometer
STOMATOL TAND-CRÈME
användes årligen mellan Ystad och Haparanda, bästa beviset för Stomatol Tand-Crèmens öfverlägsenhet.

Endast 45 öre!!

kostar ett kg. paket

AXA Hafregryn Hafremjöl

Hvarför då betala 55 öre pr kg. för de äldre fabrikaten, hvars höga pris ej alls motsvarar dess värde och endast betalas af gammal vana samt af dem, som ännu icke fått kunskap om, att det till kvalitet så öfverlägsna AXA säljes 10 öre billigare.

Profva AXA och Ni skall finna att det öfverträffar alla andra dyrare fabrikat. Orsaken därtill är att den allra bästa och mest välbärgade hafre användes, samt att preparet-ringen sker på Skandinaviens allra nyaste hafregrynskvarn, försedd med de modernaste maskiner.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs

praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi.

Kursen för unga flickor omfattar tiden den 31 aug.—15 dec. med arbete 5 dagar i veckan.

Kursen för fruar (eller för sådana ogifta damer, som genom sitt arbete äro förhindrade att deltaga i den dagliga undervisningen i skolan) omfattar 10 veckor med arbete en dag i veckan, börjar torsdagen den 5 okt. kl. 1/2 10 f. m.

Prospekt erhållas och anmälningar mottagas, helst *före den 1 aug.*

Elisabeth Östman,
34 Jakobsbergsgatan 34, 3 tr., Stockholm.
Rikst. Norrmalm 1 08. Allm. Tel. 93 02.

Lättast att intaga af stora och barn är Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxérmarmelad, med anledning af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. På alla apotek.

Husmödrar!

Finnes någon af er, som i sitt hus äger en trotjänarinna — helst omkring 40 år eller mellan 40—50 — som ni på grund af ändrade förhållanden ej kunna behålla? Om ni ärligt kunna anbefalla henne, finnes plats för en sådan hos en ensam dam, hvars eget arbete fordrar att hon kan lita på en duglig och omtänksam tjänarinna. Hemmet är på landet men med alla nutida bekvämligheter och lätta kommunikationer. Svar med fotografi ställas till »ECS», Hästholmen.

Hotell Excelsior,

Stockholm C, 35 Birger Jarlsgatan,

motsvarar de bästa af utlandets Christliche Hospize och Temperance Hotels. Lämpligt för damer och familjer. Inga drickspengar.

Trädgårdsmöbler af naturliga trädgrenar. Moderna hvita möbler och blomsterställ för trädgårdar, balkonger, verandor.
Begär vår priskurant.
Rönneådalens Slöjdindustri, adr. ***Stockamöllan.***

Broderade Klädningar

med äkta Schweizer-Broderi.

Broderade klädningar i Batist, Voile, Linne, Shantung, Pongée, Tyll, Chiffon, Crêpe de Chine fr. **Kr. 12: 50.**

Broderade blusar i Batist, Nansouc, Linne, Ylle, Chachemire, Japonais, Crêpe de Chine fr. **Kr. 6: —.**

Tull- och portofritt till Eder bostad.
Begär prof och modebilder.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz),
Broderi- och Sidentygs-Export.

Serravallo's

Kina-Vin med Järn.

Vid Hygieniska Utställningen i Wien 1906: Statspris och Hedersdiplom samt Guldmedalj.

Stärkande medel för svaga, blodfattiga och rekonvalescenter. — Aptitretande, nervstyrkande, blodrenande medel.
Förträffiig smak. ***Öfver 7,000 rek. af läkare.***

J. Serravallo, Kungl. o. Kejs. Hoflev.,
Triest (Österrike).

Till salu å apoteken i flaskor om 1/2 l. à Kr. 2.50 o. om 1 l. à Kr. 4.50.

Spetsmönster.

I **Vi och Vårt mönsterblad,** som medföljer hvarannat häfte, finnes alltid vackra spetsmönster i hel storlek. Se särskildt n:r 11, där finnas 8 olika spetsmönster.

Blomsterlökar

från C. G. van Tubergen J:or i Haarlem. Årets katalog är utkommen o. erh. g:m **Jean O. Eriksson & Co., Göteborg.**

Prenumerera på Idun!

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningskontor: Högbergsg 37. Expeditionstid kl. 9—4, lördagar 9—2. Rikstel. 40 47. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. »Anlita närmaste kontor!»

EN undervisningsvan lärarinna önskas till hösten för en gosse 10 år och en flicka 8 år. Gust. Genberg, Ljungbyholm pr Ljungbyholm.

EN bildad flicka, som genomgått barnavård, får i början af juli plats i god familj i Finland att sköta mindre barn. Betyg och löneanspråk insändas till Ingeniör R. Kutter, Jyväskylä, Finland.

DUGLIG hushållerska, som är fullt kompetent att med klokhet och sparsamhet förestå ett landthushåll hos änkeman sökes. Svar med uppgift om ålder, löneanspråk och förut innehafda platser samt med foto. sändes till »A. H.», Iduns exp.

FÖR bildad, musikalisk, glad, hurtig och enkel sörmlandsflicka finnes plats att sköta ett mindre ungkarlshem på landet. Sökanden får vara fullt kunnig i alla inom ett hem förekommande göromål. Jungfru finnes och erhålles extra hjälp till gröfre sysslor. Svar med fotografi, lönepretentioner, rekommendationer och ålder till »Tjänsteman» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

ANSPRÅKSLÖS flicka, kunnig i enkel matlagning och bakn., villig att utan jungfrus hjälp tillsammans med husmoder åtaga sig skötandet af ett mindre hem, erhåller plats. Hjälp till tvätt och skurn. Musikalisk äger företräde. Ref., löneanspr., foto. till »Godt kamratskap», Gnesta p. r.

HUSHÅLLERSKA. En ej för ung, frisk och pålitlig hushållerska med ett godt och jämt lynne, van vid ordning och sparsamhet, skicklig i enklare och finare matlagning, bakning och inläggningar samt försedd med de bästa rek., erhåller mycket förmånlig plats i Helsingborg till hösten om betyg jämte foto. sändas under adress »C. R.», Helsingborg p. r.

KAMMARJUNGFRU. För en snäll och anspråkslös bättre flicka med godt sätt och lynne, van vid ordning, fullt kunnig i kläd- och linnesömnad samt försedd med de bästa rek., finnes mycket fördelaktig plats som kammarjungfru till den 24 oktober i Helsingborg, om betyg jämte foto. sändas under adress »C. R.», Helsingborg p. r.

EN frisk och anspråkslös flicka af god familj får genast plats att mot någon lön vara frun behjälplig med i ett hem förekommande göromål. Tre barn finnas. Anses som medlem af familjen. Platsen belägen vid järnvägsstation i närheten af Göteborg. Svar till »Hem», Iduns exp.

DUKTIG flicka, frisk och stark, snäll och plikttrogen, helst medelålders, villig att som familjemedlem i aflidna dotterns ställe sköta enkelt hem, sökes af äldre tjänsteman och hans hustru i Sydskåne på landet. Svar med uppgift på anspråk, upplysningar i öfrigt och helst fotografi fortast till »Tjänsteman», Fjärdingslöf, Skåne.

GUVERNANT, språkkunnig och undervisningsvan, önskas under nästa läsår för 11- och 14-åring å Hindås vid Göteborg. Uppgifter om examina, rek. och anspråk insändas till Annonsbyrån Ö. Larmgatan 1, Göteborg, märkt »Kindhearted».

VID bruk i Norrland, närheten af Söderhamn, får musikalisk, undervisningsvan lärarinna plats. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm.

FRISK, villig, pålitlig, anspråkslös, snäll flicka med vänligt och godt sätt får plats 1 aug. hos äldre, barnlös enkel familj att biträda i allt i ett litet hushåll samt vid en mindre telefonväxelstation. Lön 10 kr. i mån. Svar till telefonstationen Svenljunga. Den som saknar någon af ofvanstående egenskaper, framförallt pålitlighet och godhet, besväre sig ej. Svar till »C. M.», Iduns exp.

EN bildad flicka, som är barnkär och villig deltaga i husliga göromål på landet, där jungfru finnes, får plats om anmälan med betygsafskrifter jämte foto. och lönepret. insändas under adr. »Dalarna, juli 1911», Vestanhede p. r.

LÄRARINNA erh. plats för läsåret i angenämt hem. Lön 600 kr. Norra Inackorderingsbyrån, Malmskillnadsgat. 27, Stockholm.

GODA platser för lärarinnor, värdinnor, sällskaps-, kontors-, hushålls-, barnfröknar. Norra Inack:Byrån, Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

BILDAD flicka erhåller plats genast på landtegendom som barnfröken och hjälpreda om fotografi, ålder, referenser och löneanspråk sändas till »Sällskap», Iduns exp.

HUSA. Genom oförutsedd händelse får enkel, snäll, bättre flicka, kunnig i sömnad och villig åtaga sig en husjungfrus sysslor, plats med god lön omkr. 25 juli hos Göteborgsfamilj. Kokerska och barnfröken finnas. Svar till »Sykunnig husa» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNDERVISNINGSVAN, musikalisk lärarinna önskas till hösten åt 3 barn, 1 flicka om 11 år och 2 gossar om 8 o. 10 år. Svar med betyg och ref. till »O. A.», Iduns exp. f. v. b.

Lärarinna

önskas till nästkommande läsår att undervisa 11-årig flicka i vanliga skolämnen, tyska, handarbete och musik. Svar m. betyg och uppgift om lönefordringar sändas till »Herrgård i Värmland» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Lärarinna

erhåller plats å välbelägen herrgård i Blekinge att undervisa barn om 7 o. 9 år. Svar till »Z.», Nättraby.

Kindergartenlärarinnor!

Vid Kindergarten i Värtan, vid Stockholm, är föreståndarinneplatsen ledig för ansökan före den 1 aug. 1911 Lön 1,200 kr. Betyg och öfriga kompetenshandlingar, inklusive läkarebetyg, torde insändas till Pastor C. A. Rehn, Engelbrekts pastorsexp., Stockholm.

PLATSSÖKANDE

I godt hem sökes plats af undervisningsvan, musikalisk lärarinna. Enkel, barnkär, goda betyg. Svar »Framsteg», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

LÄRARINNA, som genomgått privat lärarinneseminarium och språkinstitut önskar plats till kommande läsår. Vackra betyg finnas. Svar torde sändas till »Undervisningsvan» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

TVÅ sköterskor i sinnessjukvård som inneha plats på större anstalt, önska ombyte till mindre anstalt, paviljong eller privatvård. Svar inom 14 dagar till »S. I.», Iduns exp. f. v. b.

LÄRARINNA önskar under sommaren plats i familj. Villig meddela undervisning eller deltaga i hushållsgöromål och erlägga mindre afgift. Svar snarast till »Samskola», Iduns exp.

EN ung, bildad flicka, som genomgått åttaklassigt läroverk, önskar plats som guvernant till nu instundande hösttermin. Svar till »15 Box», Wara.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, bildad, duglig, fullt kunnig i allt hvad till ett hems skötande hörer samt handarbeten och sömnad, önskar plats till eftersommaren eller hösten, i godt hem hos dam eller herre. Utmärkta rekom. Svar till »Praktisk», Iduns exp. f. v. b.

EN FLICKA med god uppfostran vore tacksam för anställning helst som hjälp och sällskap åt någon sjukling, eller att läsa med mindreåriga, biträda med skrifgöromål, hushåll och dylikt. Har genomgått kurs i sjukvård, handelsskola och privatseminarium. Svar till »Gladlynt», Uddevalla p. r.

IRISH lady, Clergyman's daughter wishes holiday engagement, July & August; B. A.; 25 years», Iduns exp., Sthlm.

BÄTTRE flicka, som genomgått H. W:ista teoretiska och praktiska väfkurser samt växtfärgningskursen i Mora, önskar lämplig plats. Svar till »Väfverska», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

UNG, musikalisk flicka, som genomgått 8-klassigt elementarläroverk, önskar plats till hösten att undervisa mindre barn. Svar till »E. A.», Vinninga p. r.

PLATS önskas den 1 aug. af ung, förlofvad flicka i prästgård eller finare hem att lära hushållet. Svar märkt »Förlofvad», kiosken Gust. Ad. torg, Malmö.

SOM sällskap och hjälp önskar bättre, musikalisk flicka plats i godt hem på landet. Sökande är van att deltaga i lättare sysslor samt något kunnig i enkl. matlagning o. bakning. Kan undervisa mindre barn i pianospelning. Svar emotses tacksamt till »J. C. 19 år», Iduns exp.

FÖR att lära hushåll önskar ung flicka plats i familj från 1 oktober. Svar emotses tacksamt till »19», Venersborg p. r.

SKICKLIG lärarinna önskar plats för läsåret. Gärna flera elever i ålder 7 à 14 år. Svar märkt »Ej musik», Iduns exp. f. v. b.

UNG lärarinna önskar mot fritt vivre plats i familj under juli—augusti som husmoders verkliga hjälp. Kan om så önskas undervisa nybörjare i musik. Svar genast till »Feriehem», Bollnäs p. r.

SKICKLIG ackuschörska med flera års praktik önskar praktik i bättre familj. Kommer före förl., stannar och sköter barnet om så önskas. Goda rek. Svar till »Skicklig», Wingåker.

21-ÅRIG flicka önskar under ett halft års tid mot fritt vivre biträda i ett hem, helst prästhus, där god handledning i husliga göromål kan erhållas. Svar till »Prästdotter», Lilla Harrie, Skåne.

FÖRLOFVAD flicka önskar komma i bättre familj eller hushållsskola för att lära matlagning (eventuellt bakning, syltning och saftning) på 2 mån. Svar med prisuppgift och öfriga upplysningar till »E. N. 1911», Hernösand p. r.

Bildad, hushållsvan flicka

önskar plats i familj till hösten. Tacksam för svar till »20 år», Hjo p. r.

LONDON Alwyne College, Canonbury. Flickor och unga damer mottagas. God inack. Komf. hem. Utm. ref. Goda språklekt. Trädg. Tennis. 60 kr. pr månad.

HUSHÅLLSSKOLAN Holen, Insjön, Dalarne, emottager ännu några elever samt sommargäster på längre eller kortare tid. Bref besvaras mot bifogadt porto.

I DALARNA, Smedsbo Pensionat och Hvilohem, lugn och stärkande rekreationsort, erbjudes god inackordering till moderat pris. Fru Malin Lissel, adr. Aspeboda.

KAMRAT önskas åt egen dotter till höstterminens början att läsa 3:dje förberedande klasskurs. God vård. Moderat pris. Svar till »S. J.», Wrena prästgård, Wrena.

PARIS (21 bis Rue d'Alesia) Madame Grandineau, f. d. språklärarinna i County Secondary School Stockwall, London, mottager i sitt hem personer som besöka Paris och önska vinna förkofran i franska språket. Bästa ref. Prospekt på begäran.

MEDELÅLDERS fru önsk., mot fritt vivre eller låg inack., som hjälp eller sällskap tillbr. sommaren hos bildad familj på landet. Svar »15 juli», Postk. Linnégat., Stockholm.

I godt hem

på Östermalm med omsorgsfull tillsyn och omvårdnad kunna 2 unga studerande flickor eller gossar få inack. för nästa läsår. Bästa ref. Ben. svar till Fr. I. Hellberg, Sibylleg. 63, Sthlm Ö.

KAMRAT sökes att läsa tills. med 13-årig dotter på landet 5 kl. kurs. Godt hem. Skicklig lärarinna. Afgift efter öfverenskom. Svar till Fru A. Falkenskiold, Säbyholm, Weinge.

Sunnansjö Pensionat,
beläget i en af Dalarnes vackraste trakter, vid sjön Wessman. Ångb.- o. tågförb. via Ludvika. Adr. Sunnansjö, Dalarne.

40 kr. pr mån.

Helinack. i vacker trakt. Goda kommun. Bästa refer. Svar till »Änkefru», Kråkerum, Jämjöslätt.

För nervsjuka!

Lugnt hem i vacker trakt af Småland. God vård. Moderata priser. Josefina Göransson, exam. sjuksköterska. Adress Ryssby.

Pension Tyskland.

Frau Geheimrat Neumann, Cassel, Karthäuserstrasse 1, nimmt einige junge Damen bei sich auf zur gründlichen Erlernung der deutschen Sprache. Angenehmes Heim, gute Verpflegung. Auf Wunsch Anleitung im Haushalt. Gelegenheit zum Studium der Musik etc. Beste Referenzen.

Stjernfors Pensionat och Hvilohem.

Angenäm sommarvistelse. Utm. rekreationsort alla årstider. Ref. Stockh. Rikst. 68 12 — 118 48, Allm. 221 87. Adr.: Kopparberg. Rikst. 36.

Kristianopels Hafsbad,

lämplig vistelseort för dem, som önska frihet och lugn. God restaurant. Varma bad. Segling. Prospekt m. m. genom "Badkamrern", Kristianopel Rikst. Fågelmara 3 A.

Källvik. Hälsobrunn. Badanstalt. Hafsbad.

Beläget i det natursköna *Tjust*, 2 mil norr om Västervik. Mycket billiga lefnadsomkostnader. *Läkare:* Docenten vid Uppsala Universitet D:r *H. Lundborg.* Prospekt genom kamreraren. (Postadress: Loftahammar). Bekväma ångbåtsförbindelser med Stockholm och Västervik.

Canfield Schweissblatt
Nahtlos
Geruchlos
Wasserdicht
Unübertrefflich. Schutzmittel für jedes Kleid.
Canfield Rubber Co.,
Hamburg,
Hohe Bleichen 31/32.
Nur echt mit unserer Schutzmarke "Canfield".
Jedem Schweissblatt ist ein Garantieschein beigefügt.

Svenska Blomsterlökar

Katalogen är utkommen.

Widtsköfle Gårdskontor, Widtsköfle.

Telegram **Kristianstad.** Telefon **Degeberga 25.** (2 sign.)

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

»½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.»
Finnes hos de flesta specerihandlare samt i min butik
N:r 29 S:t Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. **Guldmedalj** i Stockholm 1897.

Rikhaltiga variationer. Begär prisk.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Kungl. Hofleverantör.
Försäljningsmagasin: Beridarebansgatan 27. STOCKHOLM.

Två betalande elever. Undervisning i växtfärgning o. gobelin. 1 aug.—1 nov.
Fjæstads Gobelinväfveri, Arvika.

Schweizerbroderier.

Undertecknad, mångårigt biträde uti Sofus Horwitz Broderiaffär, har öppnat egen affär med lager af **Schweizerbroderier på madapolam, chambric och kypert, spetsar, väfnader m. m.** Profver till landsorten franko.
Anna Andersson,
Grefturegatan 27, n. b., Stockholm.
Allm. Tel. 260 76.

Vid Vinslöfs Kvinnliga Slöjd- och Hushållsskola

belägen vid Vinslöfs järnvägsstation inom Vinslöfs municipalsamhälle, börjar ny 9 månaders lärokurs den 1 inst nov., hvarjämte anordnas kortare kurser å 4 månader den 1 nov. och 1 april samt en särskild 3 månaders hushållskurs den 1 nov. och 1 mars. Undervisningen, som meddelas af 6 erkändt dugliga lärarinnor, omfattar all slags väfnads-, konst-, kläd- och linnesöm, finare handarbete, glansstrykning, förhandslära, gymnastik, sång och matlagning. Skolan, som understödes af staten och länets hushållningssällskap, har erhållit högsta utmärkelsen vid åtskilliga utställningar.

Snar anmälan tillrådes, då utrymmet är begränsadt.

Prospekt erhålles på begäran genom ***Direktören för Vinslöfs Kvinnliga slöjdskola S. J. S. Erman, Vinslöf.***

STYRELSEN.

Klipp ur annonsen!

Elfkullens Husmoderskola,
3 mån. kurs 20 sept.—20 dec., 15 jan.—15 april. Utmärkt undervisning i allt hvad till ett hems skötande hörer. Naturskönt läge i Blekinge. Prospekt mot 2:ne porto. Fackbildade lärarinnor med många års praktik. Husmoderskolan, Jemshögs by.

Ferrin
Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrifves af många läkare.
Apoteket Lejonet, Malmö.
Finnes äfven i form af Tabletter.
Fås på apoteken.

J. G. SWARTZ'
HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP
(GROFMALEN) "SNÖFLINGAN" J.G.S. NORRKÖPING
(FINMALEN) "SVANEN" J.G.S. NORRKÖPING

Vårda hyn!

Svensk patenterad hudcrême Amoureuse. Enda medel att få hvit, fräsch, elastisk hud. Borttager på några gånger näsrodnad, finnar, reformar, pormaskar, fräknar, rynkor, solbränna. Den rödaste hud blir hvit. Innehåller ingen för huden skadlig beståndsdel. Tillhandahålles för 3 och 5 kr. pr burk i parfym-, sjukvårds-, färg-, kemikalieaffärer o. boklådor. Partil. hos sjukgymnast Anna Willmark, Smålandsg. 38, Sthlm. Riks 123 10, Allm. 213 23. Sändes mot postförskott till landsorten.

Dala-National-Magasinet,

25 Birger Jarlsgatan 25.
Inneh.: Fru Anna Lönnberg fr. Rättvik, förfärdigar alla slags nationaldräkter såsom **Daldräkter,** Makes Dalecarlian Dresses. **Rättviksdräkter.** ***Försäljer:*** **Konstväfnader,** passande till möbeltyg, väggbonader, **Solhattar** i allmogestil (till damer), **Konstsmiden, Smycken,** allt fullkomligt äkta. Lösa artiklar till alla slags dräkter finnas alltid på lager. ***Prisbelönt på Norrköpingsutställningen.*** Till landsorten mot efterkraf. A. T. 16830.

Annonsera i Idun!

GUNNEBO-STÄNGSEL

STARKT · PRYDLIGT · BILLIGT ·
ERHÅLLES HOS ALLA JÄRNHANDLARE.

Gymnastikdirektörsexamen

aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 9 sept.
Prospekt gen. *kapten J. Thulin, LUND.*

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Med. D:r E. Kleens

(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. **N:r 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp.** Prospekt begäres städse under adress *Saltsjöbaden.*

Vid

Professor Unmans Institut

börjar 2 okt. ny (ett-årig) kurs i *Massage* och *Sjukgymnastik.* Begär prospekt! Brunkebergsgat. 9, *Stockholm.*

Lindmans privata förlossningshem,

Hornsgatan 68, Stockholm. Allm. tel. 133 02. Rikstel. 126 87. Operationsrum och särskildt förlossningsrum. Examinerade sköterskor. Begär prospekt.

Den som vill undvika att i sommartid få en röd och fräknig hy bör ingnida den med Oatinecrème som är en naturprodukt framställd af ren hafre.

Huden får genom rationelt bruk en vacker varm färg.

Cajsa Bagges Ris-smörja

har sedan nära 150 år tillbaka lindrat många lidanden samt botat tusentals svaga och sjuka som lidit af **Engelska sjukan,** ältan eller s. k. riset.

Det nu befintliga receptet är skrifvet af Cajsa Bagge, efter sin mor Anna Bagge, som lefde 1750—1815 i Garpenbergs kyrkoby i Dalarne, där detta medel var allmänt kändt och dit folk färdades från aflägsna trakter för att få bot. Många intyg finnas. **Pris för 1 sats för ett barn under 3 år kr. 2.50.** Dubbel sats för större **kr. 4. .** Till landsorten mot postförskott. I parti och minut hos **Cajsa Bagges Eftr., Dalagatan 20, Stockholm.**

Medel mot gråtf hår!

Enda tillförlitliga, 300 gr. flaska 5.50. Endast i **Fanny Gelins Parfymmagasin, 5 Malmtorgsgatan, Stockholm.**

Lait Antéphélique

(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, fräknar, lefverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.— + porto. **Franska Parfymmagasinet,** *Drottninggatan 21, Stockholm.*

Vårda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd

Ziwertz' Extrait Vegetal

bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos **Kongl. Hofl Ziwertz' Eftr., Drottningg. 42, Arkaden, Göteborg.** Återförsäljare rabatt.

Ni skulle hafva undvikit flintskallighet genom att använda

EAU DE QUININE

från Ed. Pinaud, 18 Place Vendôme, Paris.

För Engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad som har 35 års praktik i Eng. sjukans behandling.

De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar och ben, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stockar sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag. Blir ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit. Beskrif symptomerna. Sneda lemmar kunna bli återställda. Bref besvaras blott mot dubbelt porto.

OBS.! Tusentals intyg finnas.

Hanna Bengtsson, Malmö.
Regementsgatan 82.

Nu utkommen!

Iduns Modellkatalog

n:r 3 för sommaren.

Innehåller ett stort urval af säsongens modenyheter. Vackert koloreradt omslag med modebilder! Till salu i alla bok=lådor och hos de flesta tidningsförsäljare. Erhålles portofritt från Iduns expedition, Stockholm.

Pris: 60 öre.

Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult,

belägen vid den vackra kurorten ***Kneippbaden*** anordnar för sommaren under juni, juli och augusti månader billighetskurser i ***Matlagning*** (äfven vegetarisk), ***Bakning, Konservering*** och ***Konfektberedning.*** Elever mottagas på *1, 2* och *3* månader, med tillträde den *1* och *15* i hvarje månad. De elever som önska utbilda sig i konservering kan vinna inträde den 15 aug. till höstkursen 15 sept. —15 dec. Skickliga lärarinnor. Tillfälle till nöjen och förströelser. Prospekt sändes och förfrågningar besvaras af Fröken ***Ella Hult,*** adr. **Kneippbaden. Tel. 7 58. Obs.!** Kur- och sommargäster emottagas under sommaren!

Palmgrenska Samskolan, Stockholm.

(Grundad 1876).

Högre, statsunderstödt läroverk med student- och realskolexamen. Redogörelse sändes.

Carl Nordblad. **J. S. Hedström.**

Kindergartenseminarium

öppnas vid Uppsala Enskilda Läroverk höstterminen 1911 om ett tillräckligt antal elever anmäla sig.

Kursen blir ettårig från 15 Sept.—20 Dec., 20 Jan.—20 Maj och avgiften är 250 kr. för år. Anmälningar, som hälst böra insändas före 15 Aug. mottagas skriftligen av ***Fru Agnes Petersson,*** som även meddelar närmare upplysningar (under sommaren bortrest) postadress: Kindergarten, ***Uppsala.***

Josef Liljeblad. Skolans rektor.

Carola Eneroth. Skolans föreståndarinna.

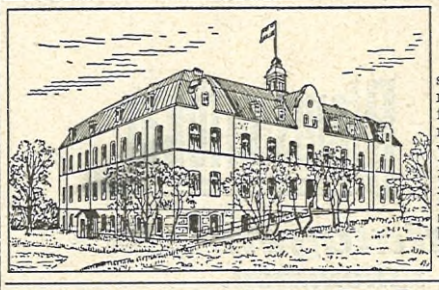

Kristinehamns Praktiska Skola.

(Grundad 1878.)

Sveriges största o. mest mångsidiga praktiska läroanstalt för män och kvinnor. Aderton olika fackavdelningar. Förbereder till realskoleexamen m. m. Stor tidsvinst. Nya kurser börja 1 aug., 1 sept., 1 okt., 1 nov. och 9 jan. Nära 7,000 elever bevistat skolan. Före val av skola rådfråga om möjligt förutvarande elever. Nybygd lokal med härligt läge Riks. 115. Begär prospekt.

Carl Pehrson.

Husmoderskolan Hemmet

börjar höstkursen den 1 sept. Prospekt och närmare upplysningar genom *Fru Anna Gyllenspetz,* född von Holten, Drottninggat. 67, Stockholm. R. 133 34.

Fil. D:r Anna Ahlströms Läroverk, Stockholm,

Nya Elementarskolan för flickor

29 Kommendörsgatan, midt för cirkusplan.

Högre statsunderstödd flickskola med ***rätt att anställa studentexamen.*** Förbereder till alla linjer. Anmälningar skriftligen till d. 15 augusti, därefter även i skollokalen. *Anna Ahlström,* fil. d:r.

I Fackskolans Barnhem i Uppsala

gives undervisning i vården av späda barn. En kurs varar 1—3 mån. Avgift 40 kr. i mån. *För skolköksläraringar två friplatser under juli —augusti.* Anmälan till Fröken Ida Norrby, Uppsala.

Nobynäs Hushållsskola.

Kurs från 1 sept. till 15 dec.

Bildade flickor mottagas å **Nobynäs Herregård,** härligt läge nära sjö och skog å småländska höglandet. Grundlig undervisning i **hushåll, väfnad, handarbeten** m. m. meddelas af **examinerade** lärarinnor. Väl inredda rum och hushållslokaler. Rikstelefon. Förfrågningar och anmälningar ställas till Fru E. von Kothen, Nobynäs pr **Frinnaryd.**

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium.

Samskola med förber. klasser och kindergarten, 6-klassig realskola och **3-årigt gymnasium,** samt för flickor, som ej vilja aflägga examen, klass 7 o. 8, hvars afgångsbetyg ger väsentligen samma kompetens som realskolexamen. **Realskol- och studentexamen** vid läroverket. Till gymnasiets 1:sta ring är öfvergång lämplig från flickskolornas klass 7. Gossar och flickor, som aflagt realsk lexamen, och — utom i matematik — flickor, som genomgått 8:de klass i flickskola, mottagas utan pröfning i ring I. Redogörelse erhålles genom skolans vaktmästare. Öfriga upplysningar (om inackordering m. m.) genom rektor och föreståndarinna, under sommaren bortresta, postadress Uppsala.

Josef Liljeblad, ***Carola Eneroth.***

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 186 29. R. T. 30 91.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

börjar den 15 sept. 1911 en 8:de kurs för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen omfattar: främmande språk, bokhålleri och födoämneslära, matlagning, klädsömnad och väfning. Upplysningar och referenser lämnas af

Gertrud Walin, **Signe Philip,**
Leksand.

Benninge Hemskola.

7:de kursen 20 juli—20 dec. Grundlig undervisning i alla hemmets sysslor. 3 examinerade lärarinnor. Härligt läge. Angenämt hemlif 2 kurser = fullständig husmoderskurs.

Fröken Eva Sack,
adr. *Benninge* pr *Strengnäs.*

Strengnäs Hushållsskola.

Ny husmoderskurs börjar d. 15 aug. Undervisning i matlagn., bakn., konservering, sömnad samt öfriga hemsysslor. Prosp. g:m *Fru M. Braune,* **Strengnäs.**

Birgittaskolan,

Regeringsgatan 19—21, Stockholm.

Kurser i Klädsömnad på 3 à 6 månader. Afgångsbetyg efter 6 månader. Lektioner i konstbroderi, spetssöm och knyppling. Färdiga och påbörjade textilarbeten. Beställningar emottages. Prospekt på begäran. Allm. tel. 152 35. Riks Norr 504.

Elisabeth Glantzberg. **Emmy Kylander.**

Att hyra för pensionat, skola eller hvilohem.

Corps de logisbyggnaden till Södertelje stads vid Östersjön vackert belägna egendom Ström nära Saltskogs järnvägsstation, innehållande 26 rum och ett större kök, med källare, bak- och tvättstugor m. m. samt tillhörande parkanläggning är att hyra från den 1 oktober 1911.

Byggnaden har sedan 1894 förhyrts för den år 1855 grundade Zanderska helpensionen för flickor, som nu upphör; och lämpar sig densamma, hvilken nyligen undergått fullständig såväl in- som utvändig reparation, följaktligen väl till pensionat, skola, hvilohem o. d.

Spekulanter hänvisas för upplysningar till förvaltaren å Ström, G. T. Jonsson, adress Södertelje. Svar härå insändas före den 15 juli 1911 till Drätselkammaren härstädes.

Södertelje den 8 juni 1911.

Drätselkammaren.

EUCALYP

återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. ***Garanteradt oskadligt.*** Attest härå är utfärdad af Herr D:r Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.

Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.

Fås i alla välsorterade Parfym- o. Matrialaffärer. På platser där Eucalyp ännu icke finnes till salu hänvände man sig till **Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.**

Berndorfer Ren-Nickel-Kokkärl

BERNDORF REIN-NICKEL

med vidstående fabriksmärke äga inga för hälsan skadliga egenskaper; äro de i längden billigaste kokkärlen; behöfva ej förtennas; angripas ej af soda; återköpas med kr. 4.50 per kg. Lager hos Bosättnings- och Järnaffärer. Priskuranter genom

Max Däumichen, Stockholm.

Efter fotografier utföras

Vykort

i förstklassigt ljustryck och färgtryck till lägsta pris af ***Svenska Litografiska Aktiebolaget,*** Stockholm C. Största anstalt i Skandinavien för vykortstillverkning. I lager: Vykort från Sveriges alla landskap samt fanta-i- och gratulations-kort. Utför alla slags tryckalster. Begär prof och prislista.

Castoriatvål gör tvätten snöhvit. Ingen borstning eller gnidning. Absolut fri från skadliga ämnen. Kläderna hålla dubbelt så länge. 4 tvålar för kr. 1:30. Kölnerlagret, 24 Smålandsg., Sthlm. Prospekt franko.

Handväfda Linneväfnader

från Gestriklands Linneväfveri äro **hållbarast** och i **bruket** billigast. Moderna mönster. Låga priser. *Begär katalog.*

Gestriklands Linneväfveri, Gefle 2.

Med detta nummer följa gratisbilagorna: Iduns Mode= & Handarbetstidning för juli och Iduns Roman=bilaga ark 8.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1911.